

Plats och tid	Svedala kommunhus, Naverlönnsalen 2026-03-31, kl 14:00-15:15
Närvarande	Erik Stoy (M), kommunstyrelsens ordförande, ordförande i styrgruppen Ronny Johnsson (SD), oppositionsråd Johan Lundgren, kommundirektör Anneli Wibner, socialchef Lars-Åke Ståhl, tf säkerhets- och beredskapschef, ordförande i samordningsgruppen Kristina Larsen, utredare, samordnare i rådet för trygghet och folkhälsa

Minnesanteckningar styrgruppsmöte i Rådet för trygghet och folkhälsa

1. Årsrapport 2025 från samordningsgruppen

Tf säkerhets- och beredskapschef Lars-Åke Ståhl informerar om samordningsgruppens årsrapport.

Årsrapporten 2025 visar att Svedala kommun har genomfört ett brett trygghets- och folkhälsoarbete. Avloppsmätningar efter doger hargenomförts, utbildningar och informationsinsatser har stärkts inom det drogförebyggande arbete. SSPF-samarbetet mellan skola, socialtjänst och polis har förstärkts. Kommunen har arbetat främjande för grannsamverkan, utvecklat trafiksäkerhetsinsatser och avhållit medborgardialoger. En handlingsplan mot våld i nära relation har tagits fram och antagits.

Styrgruppen beslutar

att godkänna samordningsgruppens årsrapport 2025.

2. Årsrapport 2025 om Svedala kommuns arbete mot välfärdsbrottslighet

Kommundirektör Johan Lundgren och tf säkerhets- och beredskapschef Lars-Åke Ståhl informerar om kommunens första årsrapport i arbetet mot välfärdsbrottslighet/ kriminell ekonomi.

Under 2025 har Svedala kommun stärkt sitt arbete mot välfärdsbrottslighet genom att bygga upp och utveckla interna rutiner och genomföra samordnade myndighetsgemensamma insatser. Kommunen har samarbetat med bland annat polis, Skatteverket, Arbetsmiljöverket och Länsstyrelsen för att upptäcka oseriösa aktörer, felaktiga utbetalningar och olika typer av ekonomiska och organisatoriska oegentligheter.

SVEDALA KOMMUN

Totalt genomfördes fyra större myndighetsgemensamma insatser, vilket ledde till upptäckta bokföringsbrott, stoppade olovliga boenden och flera förelägganden och sanktionsavgifter.

Styrgruppen beslutar

att ha tagit del av informationen.

3. Årsrapport 2025 från Brottsofferjouren Söderslätt

Utredare Kristina Larsen informerar om det arbete som Brottsofferjouren Söderslätt (BOJ) gjort under året. BOJ hanterade 51 ärenden under 2025, främst förmedlade via polisen (ca 96 %). De flesta stödsökande var målsägande och majoriteten var kvinnor. Våldsbrott, bedrägerier och ofredande var de vanligaste brottstyperna. Svedala kommun har ett IOP-avtal med BOJ som gäller till och med 2027.

Styrgruppen beslutar

att ha tagit del av informationen.

4. Åtgärdsplan 2026 för samordningsgruppens arbete

Tf säkerhets- och beredskapschef Lars-Åke Ståhl informerar om åtgärdsplanen och det arbete som samordningsgruppen ska göra under året. Åtgärdsplanen är baserad på samma lägesbild som vidtogs i fjol 2025 för 2024.

Åtgärdsplanen för 2026 beskriver hur Svedala kommun ska arbeta för att stärka trygghet och folkhälsa genom samordnade insatser mellan verksamheterna och i nära samverkan med polis och andra aktörer. Arbetet delas in i två huvudområden – Trygghet och Folkhälsa.

På folkhälsosidan prioriteras antidopingarbete, avloppsmätningar efter narkotika och dopingpreparat, kunskapshöjande insatser om drogtecken, drogfri skola och fortsatta aktiviteter inom psykisk ohälsa.

Inom trygghetsområdet fokuserar planen på förstärkt SSPF-samarbete, stöd till nattvandrare, arbete mot brott riktade mot särskilt utsatta, trafiksäkerhet, ökade kunskapsinsatser och utveckling av stödet kring VBE och PDV (våldsbejakande extremism och pågående dödligt våld) samt fortsatt arbete mot kriminell ekonomi och välfärdsbrottslighet. Planerade aktiviteter enligt kommunens nya handlingsplan mot våld i nära relation ska också genomföras.

Styrgruppen beslutar

att ha tagit del av informationen.

* * *

Minnesanteckningarna är förda av Kristina Larsen.

Minnesanteckningarna justeras genom digital signering av ordförande Erik Stoy.

SVEDALA KOMMUN

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Erik Stoy

Datum: 2026-04-01 13:52

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

76C02864A87AEB416F7F368EB6F1D49080D4A5E031A5E100FF642EDEF0F4FAC1

SVEDALA KOMMUN

RÅDET FÖR TRYGGHET OCH
FOLKHÄLSARAPPORT
2026-03-24

Dnr: Ks 2025-83

Årsrapport 2025 från samordningsgruppen i Rådet för trygghet och folkhälsa

Rådet för trygghet och folkhälsas åtgärdsplan för 2023-2026 godkändes 4 mars 2025 av styrgruppen i Rådet för trygghet och folkhälsa.

Samordningsgruppen återrapporterar årligen till styrgruppen. Rapporteringen ligger bland annat till grund för eventuell uppdatering av lägesbild och åtgärdsplan. Åtgärdsplanen baseras på en aktuell och lokalt förankrad lägesbild för att arbeta förebyggande, främjande och åtgärdande för att öka tryggheten och folkhälsan. Detta som ett led i att skapa en attraktiv kommun med möjligheter för hela livet. Gentemot Svedala kommunfullmäktiges övergripande mål för mandatperioden är det främst inom målområdena för Service och bemötande samt Attraktiv näringslivskommun som åtgärdsplanen för trygghet och folkhälsa riktas. Rapporten redogör för det arbetet som genomförts under 2025 utifrån rådets åtgärdsplan. Planen delas upp i områdena Folkhälsa respektive Trygghet med ett antal underliggande aktiviteter.

Innehåll

Årsrapport 2025 från samordningsgruppen i Rådet för trygghet och folkhälsa ...	1
Delområde folkhälsa	2
Antidoping	2
Kunskapshöjande insatser om drogtecken	2
Drogfri skola	2
Psykisk ohälsa.....	2
Delområde trygghet	3
Skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet (SSPF)	3
Nattvandrare.....	4
Minskad skadegörelse.....	4
Brottsofferstöd till särskilt brottsutsatta.....	4
Trygghetsskapande arbete.....	4
Säker och trygg förening	5
Trygg trafik	5
Medborgardialoger	6
Våldsbejakande extremism och pågående dödligt våld	6
Kriminell ekonomi	6
Våld i nära relation	6

Delområde folkhälsa

Antidoping

- 1) Avloppsmätningar genomfördes på Svedala reningsverk och på ett mätställe för Bara/Klågerup. Analys av proverna sker av RISE. Mätresultatet påvisar förekomst av dopingpreparat. ger en vägledning om narkotika- och dopingbruk och används som underlag i lägesbilsarbetet och kan även vara en indikator för effekt av det drogförebyggande arbetet.
- 2) Samordna kunskapshöjande insatser för träningsaktörer inom koncepter 100% ren hårdträning. Samordnaren har deltagit i en träff arrangerad av Trelleborgs kommun. Syftet med träffen var att informera om 100 % ren hårdträning och dopingpolisen var där och informerade om hur de arbetar. Samordnaren skickade ut mejl med information för spridning till målgrupper om Uppmärksamhetsveckan (vecka 41).

Kunskapshöjande insatser om drogtecken

- 3) Föreläsning för vårdnadshavare i årskurserna 6-9. Genomfört. Föreläsningar kring narkotika och drogtecken har genomförts på alla högstadieskolor inom kommunen under 2025.
- 4) Utbildning till nattvandrare. Genomfört. Nattvandrare fick utbildning i samband med tillfällena riktade till vårdnadshavare.

Drogfri skola

- 5) Polisen ska, i samarbete med rektorerna på kommunens 4-9-skolor, genomföra narkotikasök med hund. Genomfört. Hundsök har genomförts senast 2024 (för 2026 genomförs narkotikasök med hund på nytt).
- 6) Genomföra avloppsmätning efter narkotika- samt dopingpreparat. Genomfört. Se ovan, avsnitt Antidoping.

Psykisk ohälsa

- 7) Utbildningsinsatser inom ramen för en kommungemensam överenskommelse i syfte att öka kunskapen inom området psykisk ohälsa. Planeras under 2026.
- 8) Informera och sprida Familjeguiden inom kommunens verksamheter till alla medarbetare som möter barn, unga och vårdnadshavare. Syftet är att medarbetare ska kunna informera och göra innehållet i Familjeguiden känt för de som behöver få stöd. Genomfört.

Familjeguidens förekomst tas upp på föräldramöten och möten med professionella. Exemplar av Familjeguiden har delats ut till samtliga förskolor och skolor (både kommunala och privata), elevhälsans personal, kommunens två vårdcentraler, BUP, och bibliotek. Familjeguiden har spridits inom Kultur och fritids' verksamheter. Alla skolor och förskolor samt barn och elevhälsan har kännedom om Familjeguiden. Familjeguiden finns uppsatt i personalrum och finns även på verksamheternas intranät så den är tillgänglig. Anpassning och uppdatering av familjeguiden har skett under 2025.

- 9) Informera och sprida Familjeguiden till kommunens invånare i syfte att få invånare att söka och ta emot stöd vid behov.
Genomfört.
Utbildningsområdet sprider familjeguiden genom elevhälsan och skolornas egna elevhälsoteam som har ett extra ansvar att prata med berörda elever och vårdnadshavare om det stöd som finns i kommunen. Detta görs kontinuerligt. Även förskolornas personal och rektorer använder materialet. Medarbetare från skola och förskola har återkopplat till Vård och omsorgs förebyggare att de berättar om och lämnar ut guiden till föräldrar som de tänker skulle behöva stöd. Förebyggarna har gjort reklam för familjeguiden i sociala medier samt på skolornas föräldramöten. Föreningssamordnaren har haft med information om Familjeguiden i föreningsbrev till alla föreningar i kommunen. Familjeguiden uppdaterades 2024 och har översatts på 3 språk.
- 10) Kommungemensam lokal överenskommelse om psykisk hälsa och suicidprevention.
Pågår.
Skånegemensam SIP-utbildning för relevant personal inom utbildning och socialtjänst. Samordnartjänst finns gemensamt för Trelleborg, Vellinge och Svedala. För Svedala har vi ansökt om pengar för att främja närvaro och förbygga frånvaro.

Delområde trygghet

Skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet (SSPF)

- 11) Fortsätta samverkan inom forumet Youngster och Top 5 med namnet SSPF.
Genomfört.
SSPF har etablerat som forum med veckovisa träffar med berörda aktörer från polis, socialtjänst, skola (rektorer), Ungas fritid, trygghetsvärdar och bibliotek. Varje måndag hålls möten med skolornas norra delar varannan vecka, skolorna i tätorten varannan vecka. SSPF-forumets Youngster-inventering sker terminsvis för alla högstadieskolor.
- 12) Upprätta former för återkommande samverkan; personal från våra öppna mötesplatser för unga, familjebehandlarna, områdespolisen och trygghetsvärdarna har återkommande gemensamma uppstarter under arbetspass på helger.
Kontinuerlig kontakt mellan verksamheter och regelbundna besök av trygghetsvärdar och polis sker på mötesplatserna.

Nattvandrare

Fortsatt dialog för att skapa förutsättningar för nattvandrare i alla tre tätorter

Minskad skadegörelse

- 13) Ungdomsparlamentet involveras återkommande i förebyggandearbetet mot skadegörelse.
Genomfört.
Delaktighet genom framtagandet av medborgardialogen.
- 14) Sprida styrande dokument Riktlinjer vid skadegörelse inom kommunal verksamhet samt till kommunens invånare.
Genomfört.
Riktlinjen vid skadegörelse på kommunala byggnader och platser har fastställts av kommunfullmäktige och spridits tillsammans med en rutin för tolkning och tillämpning. Finns i kommunen författningssamling på hemsida.
- 15) Samverkan om effektiv närvaro på utsatta platser mellan personal från säkerhet och beredskap, kultur och fritid, socialtjänsten och polis.
Genomfört.
Sker inom ramen för SSPF.

Brottsofferstöd till särskilt brottsutsatta

- 16) Kommunpolis tar kontakt med berörd verksamhet vid behov.
Genomfört.
En del av den löpande verksamheten.
- 17) Fördjupat samarbete mellan polis och kommunens socialtjänst rörande särskilt brottsutsatta.
Pågår.
Inom ramen för arbetet med våld i nära relation.
- 18) Följa upp polisanmälningar kopplat till särskilt brottsutsatta.
Genomfört.
Polisen följer upp ett antal ärenden med särskilt brottsutsatta.

Trygghetsskapande arbete

- 19) Grannsamverkan för att minska brottslighet och öka trygghet och trivsel i bostadsområden.
Genomfört.
Kontakter har tagits av polis för att främja samverkan.
- 20) Öka närvaro av uniformerad polis på offentliga platser. När signaler kommer från kommunal förvaltning och polisens lägesbild som kräver en extra insats
Genomfört.
Två insatser: i januari/februari en längre insats med närvarokontroll och synlighet i Svedala tätort och under juni/juli med insats tillsammans med socialtjänst och arbetsförmedling, utbildning uppsökande av ungdomar för att erbjuda sysselsättning.

SVEDALA KOMMUN

Rapport
2026-03-24
Dnr: Ks 2025-85

- 21) Fortsatt samverkan med Brottsofferjouren Söderslätt (BOJ)
Tidig sommar BOJ flyttade in i nya lokaler i Föreningshuset i Trelleborg och bjöd i till samkväm. Samordnaren besökte dem och fick med sig nya broschyrer bland annat riktade till seniorer om bedrägerier. Dessa har delats ut inom vård och omsorg och biblioteken. En annons om BOJ kom också med i SvedalaNytt vinter 2025.
BOJ deltog i våras på APT inom socialtjänsten.

Säker och trygg förening

- 22) Arbeta med utvecklingsprogrammet för Säker och trygg förening tillsammans med föreningslivet i Svedala.
Genomfört inom projektet Trygg och säker förening.
- 23) Riktade insatser till föreningar i syfte att kvalitetssäkra föreningarnas policys som anger hur man arbetar för att motverka droger, alkohol, narkotika, doping och tobak, förhindra sexuella trakasserier, bidra till jämställdhet, jämlikhet och likabehandling samt att upprätthålla barnkonventionen.
Pågår
Föreläsning för alla föreningar om hur man kan arbeta förebyggande mot välfärdsbrottslighet.

Trygg trafik

- 24) Trafiksäkerhetsgruppen genomför platsbesök två gånger per år,
Genomfört.
Trafiksäkerhetsgruppen har genomfört fältbesök, har lett till dialog med Trafikverket om hastighetsnivåer.
- 25) Trafiksäkerhetsgruppen tar fram aktuella platser för trafikkontroller för vidarebefordran till polisen.
Arbetet sker inom ramen för trafiksäkerhetsgruppen.
- 26) Aktivitetsserie mopeder och A-traktorer; informationsutskick två gånger per år under vår respektive höst genom skolorna.
Arbetet sker inom ramen för trafiksäkerhetsgruppen.
- 27) Förebyggande dialog om beteende i trafik, lagar och regler, med ungdomar i skolan. Kontakt med vårdnadshavare vid behov.
Arbetet sker inom ramen för trafiksäkerhetsgruppen, platsbesök på skolor har genomförts av polis.
- 28) Information till vårdnadshavare i förskola och skola om säker skolväg som en följd av genomförda platsbesök.
Arbetet sker inom ramen för trafiksäkerhetsgruppen, platsbesök på skolor har genomförts av polis.

Medborgardialoger

- 29) Tre medborgardialoger genomfördes genom rådet för trygghet och folkhälsas regi:
Lokal digital trygghetsvandring i början av året, samt

SVEDALA KOMMUN

Rapport
2026-03-24
Dnr: Ks 2025-85

riktad medborgardialog till elever i årskurs 6-9, två klasser per årskurs per skola samt några klasser från gymnasieskolan om otrygga miljöer, kriminalitet, droger och utsatthet på nätet.

Våldsbejakande extremism och pågående dödligt våld

- 30) Ge stöd och råd kring utbildning till kommunens personal inom VBE (Våldsbejakande extremism) och PDV (Pågående dödligt våld).
Genomfört.
Sker främst genom att hålla intranätet uppdaterat och tillgängligt för medarbetare. Fortbildning inom PDV sker inom ramen för utbildningsförvaltningen. Fortbildning inom PDV hos all personal på kultur och fritid.

Kriminell ekonomi

- 31) Starta upp en struktur för samverkan mellan kommunens verksamhetsområden och andra myndigheter i syfte att öka kunskap och erfarenhetsutbyte inom kriminell ekonomi. Inledningsvis ingår miljöinspektion, livsmedelstillsyn, alkoholtillstånd och byggingpektion under samordning av kommunpolis.
Pågår.
En samordnande tjänst för ändamålet har placerats på bygg och miljö. Föreläsning för alla föreningar om hur man kan arbeta förebyggande mot välfärdsbrottslighet. Se även särskild årsrapport för 2025 för detta arbetsområde.

Våld i nära relation

- 32) En arbetsgrupp har träffats två gånger under året, Under året presenterades förslag till handlingsplan mot våld i nära relationen för rådets styrgrupp som ställde sig positiv till handlingsplan med tillhörande aktivitetsplan och överlämnade den till kommunstyrelsen för beslut. Kommunstyrelsen antog handlingsplanen mot VNR i januari 2026.
Handlingsplanen omfattar alla nämnder samt Svedalahem och fokuserar på förebyggande arbete, tidig upptäckt, stöd och skydd för utsatta samt insatser mot våldsutövare. Handlingsplanen beskriver mål, ansvarsfördelning och uppföljning samt betonar vikten av långsiktighet och kunskapsbaserade insatser.
Aktivitetsplan kopplade till handlingsplanen har tagits fram och börjar gälla under 2026.

Rapporten är sammanställd av SAMORDNINGSGRUPPEN FÖR RÅDET FÖR TRYGGHET OCH FOLKHÄLSA

Lars-Åke Ståhl, tf säkerhets- och beredskapschef
Ordförande, samordningsgruppen för rådet för trygghet och folkhälsa

Svedala kommuns arbete mot välfärdsbrottslighet

Årsrapport 2025

Datum: 2026-03-24

Syfte och användning

Denna rapport har tagits fram som ett resultat av och för att ge en samlad bild av det föregångna årets arbete mot välfärdsbrottslighet i Svedala kommun. Rapporten beskriver utfallen och sammanställer viktiga nyckeltal utifrån genomförda insatser, utbildningar och annat internt arbete samt presenterar den planerade vägen framåt i arbetet. Rapporten utgör ett underlag för ledning, nämnder och berörda verksamheter i det fortsatta arbetet med att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet ur ett kommunövergripande perspektiv.

Rapporten framtagen av: Ibrahim Hadziarapovic, Samordnare och inspektör mot välfärdsbrottslighet

Nämnd: Bygg- och miljönämnden

Bygg och miljöns diarienummer: BM-2025-1522

Foto: Samtliga foton är tagna av Bygg och miljö, om inte annat anges

Innehållsförteckning

Inledning	4
Sammanfattning.....	5
Välfärdsbrottslighet – Vad är det?	7
Felaktiga utbetalningar.....	8
Miljöbrott.....	8
Avfallsbrottslighet	9
Kultur- och föreningsliv	9
Kommunens och myndigheternas roll	10
Verktygslådan	10
Svedala kommuns arbete under året	12
Lägesbild.....	12
Samlat resultat från intervjuer med verksamheter	12
Samordnad myndighetsgemensam tillsyn.....	14
Samverkan inom Svedala, Vellinge och Trelleborg	14
Resultat.....	15
Fordonsbranschen	16
Avfallsverksamheter.....	17
Livsmedelsverksamheter	17
Närbutiker och tobaksbutiker	18
Olovliga boenden	19
Reflektioner, utmaningar och fortsatt utveckling	20
Referenser	22

Inledning

Svedala kommun ska vara en trygg och rättssäker kommun där offentliga medel används på avsett sätt och där invånare, företag och föreningar kan känna förtroende för att välfärdssystemen är robusta, rättvisa och motståndskraftiga mot fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet. Svedala kommun har därför beslutat om att påbörja ett förebyggande arbete mot välfärdsbrottslighet i kommunen. Det är i enlighet med den lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2023 som reglerar kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Arbetet mot välfärdsbrottslighet är en viktig del av kommunens bredare trygghets- och brottsförebyggande arbete och bidrar till att värna både den ekonomiska hållbarheten och tilliten till demokratins grundprinciper.

Under de senaste åren har välfärdsbrottslighet uppmärksammats alltmer nationellt. Myndighetsgemensamma lägesbilder från Polismyndigheten visar att angrepp mot välfärdssystemen är en växande och lönsam arena för såväl enskilda personer som för organiserad brottslighet. Sveriges kommuner och regioner, SKR, bedömer att välfärdsbrottslighet finns i princip i alla verksamheter där det går att göra en vinst, och att den förekommer i alla kommuner och regioner. Ekobrottsmyndigheten lyfter i sina lägesbilder att den ekonomiska brottsligheten är en central del av den organiserade brottsligheten och att omfattande resurser årligen tas ur välfärdssystemen på felaktiga grunder.

Även om den största delen av välfärdsutbetalningarna sker korrekt, innebär välfärdsbrottsligheten påtagliga risker för kommuner. Felaktiga utbetalningar, fusk och andra oegentligheter leder till att resurser tas från dem som har verkligt behov av stöd och vård, skapar osund konkurrens gentemot seriösa aktörer samt påverkar tilliten till kommunen som myndighet. När medborgare upplever att systemet kan utnyttjas, eller när medierapporteringen visar på exempel där fusk inte upptäcks eller får tillräckliga konsekvenser, riskerar viljan att bidra till det gemensamma att minska. På sikt kan detta urholka förtroendet för demokratin och för den offentliga sektorns förmåga att upprätthålla rättvisa och likabehandling.

Den här årsrapporten för 2025 redovisar resultatet av Svedala kommuns arbete mot välfärdsbrottslighet med fokus på de myndighetsgemensamma insatser som genomförts under året. I rapporten presenteras övergripande data om omfattning och inriktning på insatserna, exempel på hur samarbetet mellan kommunen och andra myndigheter har utvecklats samt reflektioner om utmaningar och behov framåt.

Genom att systematiskt synliggöra arbetet, resultaten och de lärdomar som dragits under året vill Svedala kommun stärka den interna medvetenheten, bidra till ökad transparens gentemot invånare och involverade myndigheter samt visa att kommunen tar välfärdsbrottslighet på största allvar. Arbetet är en viktig del av att värna den gemensamma välfärden, att skydda skattemedel och att upprätthålla ett högt förtroende för kommunens verksamheter och beslut.

Sammanfattning

Under 2025 har Svedala kommun påbörjat utveckling och förstärkning av arbetet mot välfärdsbrottslighet genom myndighetsgemensamma insatser. Arbetet har bedrivits i nära samverkan mellan berörda kommunala verksamheter och ett flertal statliga myndigheter, med målsättningen att skydda välfärdens resurser, motverka oseriösa aktörer och stärka trygghet och tillit i kommunen.

Årets insatser har utgått från en gemensam lägesbild där risker och prioriterade områden identifierats; exempelvis verksamheter där det finns kopplingar till offentliga ersättningar, personaltäta branscher med hög sårbarhet för exploatering, samt områden där andra myndigheter har indikerat förhöjd risk för ekonomisk brottslighet eller organiserad kriminalitet. Inriktningen har varit att kombinera kommunens verktygslåda – tillsyn, avtalsuppföljning, intern kontroll och lokalkännedom – med statliga myndigheters kontrollsystem, information och sanktions- och ingripandemöjligheter.

Genom de myndighetsgemensamma insatserna har kommunen tillsammans med andra myndigheter kunnat identifiera såväl enskilda felaktigheter som mer systematiska brister och misstänkta brottsupplägg. Årets arbete har lett till att oseriösa aktörer upptäckts, felaktiga ersättningar kunnat förebyggas, och att underlag lämnats till ansvariga myndigheter för vidare utredning av misstänkta bidragsbrott, ekobrott och annan brottslighet. Samtidigt har seriösa aktörer fått tydligare information om gällande regelverk och förväntningar, vilket bidrar till en mer rättvis konkurrens och en stärkt regelefterlevnad.

Ett viktigt resultat av arbetet under 2025 är utvecklingen av strukturer och arbetssätt för samverkan. Återkommande samordningsmöten, tydliga kontaktvägar och gemensamma workshops har gjort det möjligt att rikta resurserna dit de gör mest nytta. Kommunens medarbetare har byggt upp ökad kompetens kring välfärdsbrottslighet, indikatorer på fusk och oegentligheter, samt hur och när information ska delas vidare till andra myndigheter. Detta har i sin tur höjt kvaliteten i både tillsyn, handläggning och bedömningar.

Samtidigt kvarstår betydande utmaningar. Välfärdsbrottsligheten är ett upptäcktsbrott, vilket innebär att den brottslighet som synliggörs bara är en del av den faktiska problematiken. Aktörerna bakom avancerade upplägg anpassar sig kontinuerligt efter förändrade regelverk och kontroller, och rör sig ofta mellan olika kommuner, branscher och ersättningsystem. Det ställer krav på fortsatt utveckling av kommunens förmåga att analysera risker, använda data och digitala verktyg, stärka intern kontroll och fortsätta utöka samarbetet med andra myndigheter. Det finns också behov av fortsatt arbete för att stödja medarbetare i att hantera otillåten påverkan och andra integritets- och säkerhetsrisker.

Trots dessa utmaningar visar 2025 års arbete att Svedala kommun, tillsammans med andra myndigheter, kan göra konkret skillnad. Genom sitt brottsförebyggande arbete har kommunen enskilt och med myndighetsgemensamma insatser bidragit till att:

- Identifiera, motverka och förebygga oseriösa aktörer i kommunen,
- skapa bättre förutsättningar för seriösa utförare och företag,

- skapa tryggare köpkraft hos konsumenter genom tydliga krav och kontroller av varor
- förebygga och återkräva felaktiga utbetalningar,
- stärka den förebyggande effekten genom ökad närvaro och tydliga signaler om kontroll,
- öka kunskapen om välfärdsbrottslighet, både internt och inom föreningar och näringsliv
- lägga grunden för ett långsiktigt, strukturerat arbete mot välfärdsbrottslighet i kommunen.

Ett systematiskt och samordnat arbete mot välfärdsbrottslighet är en viktig investering i både ekonomisk hållbarhet och demokratiskt förtroende. Genom att fortsätta utveckla den myndighetsgemensamma samverkan, utveckla och förstärka kommunens verktygslåda och hålla ett tydligt fokus på både förebyggande och upptäckande åtgärder kan Svedala kommun även framöver bidra till att välfärdens resurser används där de behövs som mest och att invånarnas tillit till kommunen och välfärdssystemen stärks.

Välfärdsbrottslighet – Vad är det?

Välfärdsbrottslighet är ett samlingsbegrepp för olika former av brott som riktar sig mot välfärdssystemen. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, definierar välfärdsbrottslighet som **när en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning**. Det kan handla om enskilda personer som lämnar oriktiga uppgifter för att få bidrag de inte har rätt till, men också om mer avancerade, systematiska upplägg där företag, föreningar och nätverk används för att tömma välfärdssystemen på tillgångar.

Under de senaste åren har välfärdsbrottsligheten uppmärksammats alltmer som ett växande samhällsproblem. SKR bedömer att den finns i princip i alla verksamheter där det är möjligt att göra en vinst, för en individ eller ett företag, och i alla kommuner och regioner. Polismyndighetens myndighetsgemensamma lägesbilder visar att angrepp på välfärdssystemen utgör en betydande inkomstkälla för den organiserade brottsligheten och har en direkt koppling till kriminella nätverk. Ekobrottsmyndigheten och andra berörda myndigheter pekar samtidigt på att den ekonomiska brottsligheten inte visar några tecken på att mattas av, utan tvärtom utvecklas och anpassas efter nya regelverk och kontrollsystem. Uppskattningen är att den kriminella ekonomin årligen omsätter 352 miljarder kronor i Sverige med en vinst som uppgår till 185 miljarder kronor per år.¹ Det är oklart hur stora summor som välfärdsbrotten står för, men Polisens tidigare uppskattning var att 38 till 66 miljarder kronor försvinner felaktigt ur välfärden.² Mörkertalet är dock stort, vilket pekar på att denna siffra kan vara högre än vad man tror.

Välfärdsbrottslighet kan ta sig många uttryck: bidragsbrott kopplade till ekonomiskt bistånd, assistansersättning eller andra ersättningar, fusk med upphandlingar och avtal, felaktig debitering av välfärdstjänster, skatte- och bokföringsbrott, folkbokföringsbrott och otillåten påverkan. En viktig del av problematiken är att brotten ofta sker dolt, inbäddade i annars legitim verksamhet. Välfärdsbrottslighet beskrivs därför ofta som ett "upptäcktsbrott" – på samma sätt som trafik- och narkotikabrott syns den inte om ingen aktivt letar, granskar och agerar. Utan strukturerad tillsyn, kontroller, uppföljning och samverkan mellan myndigheter finns en stor risk att omfattande felaktiga utbetalningar eller oseriösa aktörer aldrig upptäcks.

Konsekvenserna av välfärdsbrottslighet är allvarliga på flera nivåer. För det första innebär den att stora offentliga resurser försvinner till personer och verksamheter som inte har rätt till medlen. Myndigheternas egna uppskattningar visar att det årligen rör sig om betydande belopp som annars skulle ha kunnat användas till skola, omsorg, stöd till personer som verkligen behöver det och andra viktiga välfärdsinsatser. För det andra skapar välfärdsbrottslighet osund konkurrens när oseriösa aktörer kan pressa priser genom att strunta i lagar, regler och villkor, samtidigt som seriösa företag riskerar att trängas undan. För det tredje urholkar den förtroendet för det offentliga – för kommuner, regioner och statliga myndigheter. När medborgare tar del av

---

¹ Rostami, A., Mondani, H., Mellberg, J. & Roine, J. (2026). *Svarta siffror – en ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattning*. Stockholm: ESO.

² Sveriges kommuner och regioner (2026). *Kompassen*. <https://www.motvalfardsbrottslighet.se/> (hämtad 2026-02-25).

uppgifter om fusk, felaktiga utbetalningar och organiserad brottslighet i välfärden kan tilliten till systemens rättvisa och legitimitet minska, vilket i förlängningen påverkar vår demokrati negativt.

Felaktiga utbetalningar

År 2021 betalades det ut 13-16,3 miljarder kronor ur det svenska välfärdssystemet felaktigt. Det uppskattas att 90 procent av dessa felaktiga utbetalningar har sin grund i att de som sökt det ekonomiska stödet gjort det felaktigt. Mer än hälften, 56 procent, av dessa uppskattas vara avsiktliga fel, enligt Ekonomistyrningsverket.³ Det är oklart hur många av dessa fel som den organiserade brottsligheten står för. Assistansersättningen pekas ut som en särskilt utsatt system inom välfärden.⁴ Inom brott mot välfärdssystemen förekommer det tre typer av kriminell infrastruktur, enligt Ekobrottsmyndighetens lägesbild av organiserad brottslighet 2025. De kriminella aktörerna använder sig ofta av företag för att begå brott mot välfärdssystemet. Man deltar i offentliga upphandlingar på orättvisa villkor med hjälp av företag och ideella organisationer genom att erbjuda falska anställningar och oriktiga intyg. Korruption och otillåten påverkan är också vanligt förekommande för att begå välfärdsbrott. Information pekar på att andelen assistansbedrägerier sker mest i region Stockholm och region Syd.⁵

Under år 2025 gick cirka 81 miljoner kronor från Svedala kommuns kassa till kostnader för olika typer av externt köpt vård och bidrag, inkluderande bland annat försörjningsstöd, personlig assistans, IFO och familjehemsplaceringar.

Miljöbrott

Miljöbrottsligheten i Sverige beskrivs ofta som en omfattande och "tyst" brottslighet, eftersom den till skillnad från våldsbrott saknar ett tydligt enskilt offer och istället drabbar den yttre miljön och allt vad det innebär för framtida generationer.⁶ Årligen anmäls cirka 4 000 brott mot miljöbalken, men eftersom dessa brott främst upptäcks genom myndigheternas egna kontroll och tillsyn antas mörkertalet vara betydande. Denna typ av brottslighet omfattar allt från illegala utsläpp och artskyddsbrott till storskalig otillåten avfallshantering, vilket har blivit en lukrativ sektor för den organiserade brottsligheten med vinster som i vissa fall kan mätas med narkotikabrottsligheten. Kriminella nätverk utnyttjar ofta legala företagskulturer för att dölja exempelvis illegal export av farligt avfall till fattiga utvecklingsländer, där hanteringen orsakar allvarliga skador på både miljö och människors hälsa.⁷

För att angripa och bekämpa denna komplexa och ofta dolda brottslighet spelar den så kallade verktygslådan en central roll för agerandet. Kommunen har en viktig dörröppnare för andra myndigheter genom sin regelbundna lagstadgade tillsyn. Detta ger möjlighet för bland annat

³ Ekonomistyrningsverket (2023). *Omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen*.

⁴ Regeringskansliet (2024). *Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet*.

⁵ Polismyndigheten et al. (2025). *Myndighetens gemensam lägesbild, Organiserad brottslighet 2025*.

⁶ Brå (2025). *Miljöbrott*. <https://bra.se/amnen/miljobrott> (hämtad 2026-01-16).

⁷ Polismyndigheten (2025). *Miljöbrottslighet*. <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/miljobrott-och-djurrelaterade-brott/miljobrott/> (hämtad 2026-01-16).

Polismyndigheten, Skatteverket, Arbetsmiljöverket och Kronofogden att tillämpa sin lagstiftning i samband med kommunens tillsyn. Mer om verktygslådan presenteras nedan i rapporten.

Avfallsbrottslighet

Arbetet mot avfallsbrottslighet utgör en central del i kommunens strategi för att motverka välfärdsbrottslighet och kriminell ekonomi, då denna sektor i dag hanterar enorma flöden där organiserad brottslighet beräknas omsätta mellan två och sex miljarder kronor årligen i Sverige. Genom att utnyttja systemet med låg risk för upptäckt och höga vinstmarginaler dränerar kriminella aktörer samhället på resurser och skapar en osund konkurrens för seriösa företagare. För kommunen innebär detta inte enbart en miljömässig risk, utan även en betydande ekonomisk belastning; när illegala avfallsupplag lämnas kvar faller de massiva saneringskostnaderna ofta på skattebetalarna, vilket exemplifieras av ärenden som Kassmyra där kostnaderna beräknas uppgå till cirka 200 miljoner kronor.⁸

Situationen på Sveriges återvinningscentraler understryker ytterligare vikten av en stram kontroll, då hela 80 procent av anläggningarna utsattes för brott under 2023. Denna brottslighet är ofta kopplad till en dold illegal marknad där stulet material försvinner utan miljömässig kontroll.⁹ Genom att prioritera tillsynen och uppmuntra till tips från allmänheten stärker kommunen sin förmåga att störa den kriminella ekonomin och skydda välfärdssystemet från att utnyttjas som en inkomstkälla för organiserad brottslighet. En effektiv tillsyn fungerar därmed som en skyddsmur för både kommunens ekonomi och invånarnas trygghet.⁸

Kultur- och föreningsliv

Vi har över 200 000 föreningar runtom i landet som engagerar miljontals människor. Detta stora engagemang spelar en avgörande roll för demokrati, gemenskap och brottsförebyggande strategi bland barn och ungdomar. Det är således en av våra hörnstenar i samhället, som trots detta ser ett stort hot av brott mot välfärden och risker för att bidragen kommer i fel händer. Sveriges föreningsliv står för cirka åtta miljarder kronor årligen i kommunalt och regionalt stöd i form av bidrag.¹⁰ Av detta är det betydande summor som försvinner i fel händer på grund av felaktiga utbetalningar eller avsiktliga bedrägerier. Det är oklart hur stora summor som går förlorade, men mörkertalet tros vara stort. Det är därför av stor vikt att vi identifierar risker och stärker kontrollen mot föreningsbidragen, så att vi kan fortsatt ha en fungerande demokrati.¹⁰ År 2025 betalade Svedala kommun ut drygt 7 miljoner kronor i bidrag till kommunens aktiva föreningar, där den största bidragstagande föreningen står för drygt 3 miljoner kronor.

---

⁸ Naturvårdsverket (2025). *Avfallsbrott dränerar samhället på resurser och skadar miljön*.
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/miljobrott-i-samband-med-avfallshantering/>
(hämtad 2026-01-16).

⁹ Avfall Sverige (2025). *4 av 5 återvinningscentraler har utsatts för brott*.
<https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyheter/4-av-5-atervinningscentraler-har-utsatts-for-brott/>
(hämtad 2026-01-16).

¹⁰ PWC. *Föreningsbidrag – en checklista för kommuner och regioner*.
<https://www.pwc.se/sv/branscher/offentlig-sektor/foreningsbidrag.html> (hämtad 2026-01-16).

Kommunens och myndigheternas roll

Kommunerna har en central roll i arbetet mot välfärdsbrottslighet. Dels genom att de själva fördelar och följer upp en stor del av välfärdens resurser, dels genom sin lokalkännedom och sin närhet till invånare, lokala företag och civilsamhälle. Kommunernas "verktygslåda" består bland annat av tillsyn enligt olika lagstiftningar, uppföljning av avtal och utförare, systematiskt arbete med intern kontroll, analys av risker och avvikelsemönster, visselblåsarfunktioner, utbildning av medarbetare och rutiner för att upptäcka och hantera misstänkta oegentligheter. En viktig del är också att stärka motståndskraften mot otillåten påverkan, jäv och korruption, samt att säkerställa att beslutsfattare och handläggare har stöd att stå emot påtryckningar.

Erfarenheter från Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, SKR och andra myndigheter visar att samverkan är avgörande för att arbetet mot välfärdsbrottslighet ska bli effektivt. Genom myndighetsgemensamma insatser – där kommunen samarbetar med till exempel Polisen, Skatteverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och andra – går det att kombinera olika lagstiftningar, kontrollsystem och informationskällor. Det ökar sannolikheten att upptäcka avancerade upplägg, kartlägga samband mellan olika aktörer och sätta in träffsäkra åtgärder. Samordnad tillsyn kan rikta sig mot branscher, verksamheter eller miljöer där risken för välfärdsbrott, arbetslivskriminalitet och exploatering bedöms vara särskilt stor.

Verktygslådan

För Svedala kommun är det centralt att arbeta strukturerat, långsiktigt och systematiskt för att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet. En avgörande framgångsfaktor är att Svedala kommun inte arbetar ensam. Genom myndighetsgemensamma insatser – där kommunen samverkar med bland annat Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Arbetsmiljöverket och andra aktörer – kan kommunens lokalkännedom och tillsynsbefogenheter kombineras med andra myndigheters informationsresurser, kontrollsystem och sanktionsmöjligheter. Tillsammans skapas en bredare och mer träffsäker lägesbild, och det blir möjligt att identifiera och agera mot komplexa upplägg som en enskild verksamhet eller myndighet har svårt att upptäcka på egen hand. Kommunens kontinuerliga tillsyn av fastighetsägare och verksamheter öppnar möjligheter för övriga myndigheter att ingripa mer ytterligare förelägganden, förbud och påtryckningsmedel.

Svedala kommun

Kommunen betalar ut ekonomiska bistånd och andra typer av bidrag. Under det gångna året har Svedala kommun betalat ut nästan 90 miljoner kronor olika typer av bidrag och ersättningar. Det rör sig bland annat om försörjningsstöd, bidrag till föreningar och bostadsanpassningsbidrag. Kommunen betalar även ut bistånd och ersättningar som går till boendestöd (bland annat inom HVB-hem, stödboende och akutboenden), äldreomsorg, ersättningar enligt SoL/LSS samt ersättningar till familjehem, kontaktfamiljer och jourhem. Det är därför en viktig del i kommunens arbete att se till att pengarna når rätt händer och till korrekta ändamål, utan risk för att de missbrukas. Kommunens verktygslåda omfattar bland annat följande som en del av arbetet:

- tillsyn och kontroller med stöd av miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, plan- och bygglagen samt kontroller av alkohol- och tobaksförsäljning,
- Undersökning av bidragsfusk inom ekonomiskt bistånd och boende,
- Kontroller av föreningsbidrag
- uppföljning och granskning av utförare, avtal och ersättningssystem,
- rutiner för riskanalyser och intern kontroll,
- utbildning och stöd till medarbetare och chefer,
- funktioner för att ta emot tips och visseblåsningar,
- strukturer för att hantera otillåten påverkan, intressekonflikter och korruptionsrisker.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten kontrollerar brandskydd och utrymningsvägar och kan ställa krav om åtgärder och fatta beslut om förbud med vite. Räddningstjänstens ingripande har sitt stöd i lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

AKC (Center mot arbetslivskriminalitet)

Sedan 2018 pågår en samverkan, på uppdrag av regeringen, för att motverka arbetslivskriminalitet. Myndigheterna som samverkar är: Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten, med Arbetsmiljöverket som samordnare av uppdraget. Myndigheterna jobbar tillsammans för att upptäcka felaktigheter hos arbetsgivare, som exempelvis svart arbetskraft, anställda som saknar rätt att arbeta i Sverige, farlig arbetsmiljö eller arbetskraft vars villkor utgör människohandel eller människoexploatering. Myndigheterna ska tillsammans bland annat planera, genomföra och följa upp de myndighetsgemensamma kontrollerna, utveckla arbetssätt för att upptäcka, motverka och förebygga arbetslivskriminalitet.¹¹

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen medverkar i kommunala brottsförebyggande insatser och stödjer det förebyggande arbetet genom att till exempel erbjuda kompetensutveckling, metod- och processtöd och nätverksträffar.¹² Länsstyrelsen är dessutom med och stöttar kommunen inom tillsynen mot avfallsbrottslighet och kontrollerar gränsöverskridande transporter.

Kronofogdemyndigheten

Kronofogden deltar i inspektioner i de fall det finns bolag eller privatpersoner med skulder. Myndigheten utmäter egendom såsom bilar, kontanter, klockor, smycken och varulager.

---

¹¹ Arbetsmiljöverket (2025). *Så jobbar myndigheterna mot arbetslivskriminalitet*. <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetslivskriminalitet/sa-jobbar-myndigheterna-mot-arbetslivskriminalitet/> (hämtad 2026-02-25).

¹² Länsstyrelsen. *Brottsförebyggande arbete*. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/social-hallbarhet/brottsforebyggande-arbete.html> (hämtad 2026-02-25).

Svedala kommuns arbete under året

Lägesbild

Under 2025 har stor vikt lagts vid att bygga upp och fördjupa en lokal lägesbild som grund för det fortsatta arbetet mot välfärdsbrottslighet under de kommande åren. Lägesbilden har haft som syfte att skapa en samlad förståelse för behov, risker och sårbarheter inom kommunens verksamheter samt att ge ett tydligt underlag för prioritering av resurser och inriktning av tillsyn och myndighetsgemensamma insatser.

Arbetet med lägesbilden har utgått ifrån information från flera håll, där erfarenheter från pågående och tidigare tillsynsärenden inom bland annat bygg, miljö och livsmedel har vägts samman med inkomna tips från allmänheten, signaler från samverkande myndigheter och iakttagelser från kommunens egen handläggning och uppföljning. Genom denna sammanställning har kommunen kunnat identifiera återkommande riskindikatorer och avvikande mönster som annars riskerar att förbli spridda i organisationen och svåra att överblicka.

Som en konkret del av detta arbete har kommunen tagit fram listor över verksamheter och objekt som bedöms vara särskilt intressanta för myndighetsgemensamma insatser. Urvalet har baserats på kända riskfaktorer, såsom tidigare brister, avvikande verksamhetsupplägg eller tillhörighet till branscher som i nationella och regionala lägesbilder pekats ut som särskilt sårbara för välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet. Dessa listor har använts som ett operativt planeringsunderlag och uppdateras löpande i takt med att ny information tillkommer, vilket bidrar till att insatser kan riktas mer träffsäkert.

Parallellt med framtagandet av den externa lägesbilden har kommunen under året påbörjat ett arbete med intern kontroll och granskning av hur frågan om välfärdsbrottslighet hanteras inom de egna verksamheterna. Syftet har varit att öka kunskapen om verksamheternas kännedom om välfärdsbrottslighet, hur risker identifieras i ordinarie processer och i vilken utsträckning rutiner för uppföljning, avvikelshantering och rapportering används på ett systematiskt sätt. Arbetet har också haft som mål att synliggöra behov av ytterligare styrning, gemensamma arbetssätt och mer kompetensutveckling.

Samlat resultat från intervjuer med verksamheter

Under det föregående året har arbetet med att stärka medvetenheten och kontrollerna kring välfärdsbrottslighet intensifierats inom kommunens olika verksamhetsområden. Den allmänna definitionen av begreppet har blivit tydligare för ledningsgrupper och ekonomifunktioner, där det beskrivs som att skattemedel otillbörligen används eller betalas ut på välfärdens bekostnad, vilket omfattar allt från direkta bidrag och systematiskt fusk med exempelvis personlig assistans till felaktigheter vid utförande av tjänster och "saltade" fakturor. Kunskapsnivån bedöms generellt vara god hos chefer och strategiska funktioner, men det finns en utmaning i att nå ut med kunskapen till medarbetare längre ut i organisationen där arbetet mot välfärdsbrottslighet inte utgör kärnuppdraget.

Riskbilden inom kommunen sträcker sig från stora entreprenadprojekt till mindre utbetalningar inom föreningslivet. Inom byggprojekt bedöms risken som betydande på grund av de stora ekonomiska värden som hanteras, medan det inom föreningsbidrag och ekonomiskt bistånd finns en oro för systematiskt fusk med deltagarantal eller dolda inkomster. Förekomsten av oseriösa konsulter eller nya aktörer som söker uppdrag ses som ett kritiskt moment som kan innebära fallgropar. Inom socialtjänsten identifieras risker kopplat till konsulenter inom familjehemsvården som inte träffar hemmen, samt individer som flyttar pengar mellan konton för att framstå som berättigade till försörjningsstöd. Inom föreningslivet identifieras också risker, även om kriminella nätverk inte bedöms verksamma på området. Dessa risker rör bidragsutbetalningar där uppföljningen är otillräcklig.

För att möta dessa risker har kommunen etablerat flera förebyggande arbetssätt och kontrollfunktioner, där exempelvis tvåstegs-attestering vid fakturahantering utgör en grundläggande kontroll. Användandet av ekonomisystem för att upptäcka bluffakturor är en central del i ekonomiavdelningens försvar, tillsammans med en medveten fördröjning av utbetalningar några dagar för att möjliggöra manuell granskning i efterhand. Vidare tillämpas funktionsseparation som en viktig princip, exempelvis genom att olika personer hanterar ärenden där risk för jäv eller vänskapskorruption föreligger. Vid markförsäljningar och stora upphandlingar används checklistor och strikta krav på ekonomisk styrka och referenser för att sälla bort oseriösa aktörer redan i tidigt skede, och man har även infört rutiner för att kontakta banker direkt för att verifiera äktheten i bankgarantier. Inom serviceverksamhet har man även infört praktiska kontroller som vägning av matinköp och svinn samt installation av kassaskåp för att minska risken för interna oegentligheter.

Samverkan mellan kommunens enheter beskrivs som välfungerande med en bra dialog i ledningsgrupper och det finns tydliga eskalationsvägar vid misstanke om brott, där polisanmälan görs konsekvent när oegentligheter upptäcks och kommunala nätverk används för att varna varandra för oseriösa aktörer. Samtidigt vittnar flera verksamheter om svårigheter i samarbetet med dels externa myndigheter, dels internt inom kommunen. Delvis beror detta på sekretesshinder som försvårar informationsdelning som skulle kunna vara gynnsam för kommunens kontrollarbete. Det har även framkommit att den interna styrningen bör stärkas genom att perspektivet kring välfärdsbrottslighet i allt högre grad bör integreras i den årliga internkontrollplanen.

Inför det kommande året ligger fokus på att utveckla metodstödet och höja den generella kompetensnivån hos kommunens medarbetare. Det finns ett uttalat behov av att skapa ett gemensamt språk kring dessa frågor och att implementera mer systematiska riskanalyser i ordinarie styr- och ledningsprocesser. Utmaningen framåt är att bibehålla vaksamheten utan att förlora tilliten i verksamheten samt att minska sårbarheter i äldre digitala system. Genom fortsatt utbildning och samarbete mellan ekonomifunktionen och verksamheterna ska kommunen bli bättre på att identifiera risker och sätta in relevanta motåtgärder.

Samordnad myndighetsgemensam tillsyn

Svedala kommun har under 2025 byggt upp strukturer för samordnad myndighetsgemensam tillsyn mot verksamheter och privatpersoner som misstänks för oegentligheter. Arbetet utgår från en gemensam lokal lägesbild och samverkan med Polismyndigheten genom kommunpoliserna. Styrkan i det myndighetsgemensamma arbetet ligger i de mängder av lagstiftningar som kan användas som utgångspunkt för ingripande och beslut.

De myndigheter som i första hand deltar i det myndighetsgemensamma arbetet är Svedala kommun (tjänstepersoner utsedda av bygg- och miljönämnden), Polismyndigheten, Länsstyrelsen, Räddningstjänsten, Arbetsmiljöverket och Skatteverket. Vid behov medverkar också andra aktörer, till exempel Kronofogden, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, beroende på inriktningen och behov för insatsen. Samverkan ligger i linje med regeringens nationella strategi mot organiserad brottslighet, *Motståndskraft och handlingskraft*, som syftar till att ge myndigheter mer offensiva verktyg, bekämpa den kriminella ekonomin och stärka motståndskraften mot otillåten och otillbörlig påverkan.¹³ Kommunen har under hösten 2025 samordnat både storskaliga insatser, och mindre, enskilt riktade, insatser mot verksamheter och privatpersoner.

Samverkan inom Svedala, Vellinge och Trelleborg

Efter årsskiftet kommer Svedala kommun upprätta en samverkan med Vellinge kommun och Trelleborgs kommun för att tillsammans arbeta mot och förebygga välfärdsbrottslighet inom kommunerna. Samverkans utgångspunkt kommer vara att dela med sig av erfarenheter och lärdomar samt att vid behov planera gemensamma insatser tillsammans med lokalpolisområde (LPO) Trelleborg och övriga myndigheter. På detta sätt kan resurser från andra myndigheter effektiviseras och arbetet över kommungränserna kan stärkas genom delad erfarenhet och bredare lägesbilder.

Syftet med samverkan över kommungränsen är att samla en gemensam styrka i tre kommuner som ska medföra:

- Kompetens- och erfarenhetsutbyte mellan samordnare, inspektörer, poliser och andra myndighetsutövare,
- Effektivare arbetsätt genom delade lägesbilder och gemensamma insatser med större genomslag gentemot myndigheter och större avtryck och insyn hos oseriösa aktörer,
- Delade resurser mellan kommuner, där behovet för mer styrka och nya resurser och erfarenheter är fördelaktiga.

Målet med samverkan är mer samordnade kontakter med myndigheter, ökad kapacitet till ingripanden och tidigare upptäckt av risker och brott mot välfärden. Tips om oseriösa aktörer som riskerar att röra sig fritt mellan kommunerna ska enkelt kunna delas i samverkansgruppen. Gruppen ska också verka för att upprätta ett gemensamt årshjul med insatser, utbildningar och återkommande kompetenshöjande aktiviteter.

¹³ Polismyndigheten et al. (2025). *Myndighetsgemensam lägesbild, Organiserad brottslighet 2025*.

Resultat

Kommunen har arbetat aktivt under året med att upprätta rutiner och styrdokument för internt arbete mot välfärdsbrottslighet. Medvetandehöjande workshops och föreläsningar har hållits både för ledande befattningar, medarbetare inom flera verksamheter och för förenings- och näringsliv. Kartläggning med utskickade enkäter och undersökningar kring kriminell ekonomi och oegentligheter har delats ut till företagare i kommunen för att få en tydlig lägesbild kring vart fokuset bör läggas framöver. Både interna och externa samordnings- och samverkansgrupper har startats upp för att kommunen ska ha en gemensam väg framåt, både internt bland medarbetare, men även i samverkande kommuner där kompetenser och tips kan delas.

Under år 2025 genomfördes totalt 4 myndighetsgemensamma insatser i Svedala kommun med särskilt fokus på verksamheter och miljöer där risken för välfärdsbrottslighet, arbetslivskriminalitet eller exploatering bedömdes som förhöjd. Urvalet har bland annat utgått från tidigare indikationer eller riskobservationer genom ordinarie tillsyn, tips från invånare och polis, signaler från samverkande myndigheter samt kända riskbranscher enligt nationella lägesbilder.

Insatserna har exempelvis riktats mot:

- personaltäta branscher med låga formella kvalifikationskrav och kända risker för exploatering,
- företag som uppvisat tecken på osund konkurrens eller avvikande mönster i fakturering, redovisning eller bemanning.

De myndighetsgemensamma insatserna har bland annat resulterat i:

- att ett antal misstänkta bokföringsbrott har kunnat identifieras,
- Olovliga boenden har kunnat stoppas
- att oseriösa aktörer har uppmärksamats och i vissa fall stängt verksamhet eller fått begränsade möjligheter att fortsätta bedriva verksamheten,
- att seriösa aktörer fått tydliga besked om krav och förväntningar, vilket stärker regelefterlevnaden och den sunda konkurrensen.

Nyckeltal 2025	Värde
Antal myndighetsgemensamma insatser	4 st
Antal inspekterade objekt	10 st
Antal genererade tillsynsärenden hos kommunen	20 st

Uppskattat belopp felaktiga utbetalningar stoppade/återkrävda	336 800 kr
Antal återbetalningskrav	8 st
Antal förelägganden och förbud	11 st
Genererade sanktionsavgifter (utfärdade och pågående)	438 000 kr
Viten (utdömda och pågående)	40 000 kr
Övriga åtgärder (bokföringsbrott, avvikelser, krav, folkbokföringsbrott mm)	33 st
Medverkande myndigheter	Polismyndigheten, Skatteverket, Arbetsmiljöverket, Länsstyrelsen, Räddningstjänsten, Kronofogdemyndigheten

Fordonsbranschen

Verksamheter inom fordonsbranschen, såsom bilverkstäder, bilvårdsanläggningar och andra fordonsrelaterade verksamheter, omfattas av flera regelverk som syftar till att säkerställa en säker och miljömässigt korrekt verksamhet. Plan- och bygglagen ställer krav på att lokalerna är lämpliga för sitt ändamål samt att byggnadens tekniska egenskapskrav uppfylls, bland annat avseende bärförmåga, brandskydd och säkerhet vid användning.

Miljöbalken (1998:808) är särskilt central för denna typ av verksamheter, då hantering av kemikalier, oljor, bränslen och avfall kan medföra risker för både människors hälsa och miljön. Enligt miljöbalkens allmänna hänsynsregler ska verksamhetsutövaren vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka skador och olägenheter. Även förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll kan vara tillämplig.

Vidare kan lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor aktualiseras, exempelvis vid förvaring av brandfarliga vätskor, gaser eller däck. Brister i brandskydd eller hantering av brandfarliga ämnen kan innebära betydande risker för både personal och omgivning.

Inom ramen för kommunens tillsyn och myndighetsgemensamma kontroller har totalt två objekt inom fordonsbranschen granskats. Kontrollerna har resulterat i olika åtgärder, såsom krav på förbättrad kemikaliehantering, tydligare rutiner för avfall och egenkontroll samt åtgärder kopplade till brandskydd och lokalernas användning.

Tillsynsarbetet visar på vikten av samordnade insatser mellan kommun och berörda myndigheter. Genom att kombinera kompetens och lagstiftning kan kommunen effektivt identifiera risker, säkerställa efterlevnad av gällande regelverk och bidra till en säker, hållbar och seriös verksamhetsutövning.

Avfallsverksamheter

För att möta utmaningar med oseriösa avfallsverksamheter har kommunen, i enlighet med det lagstadgade ansvar för brottsförebyggande arbete som infördes den 1 juli 2023, intensifierat sin uppsökande tillsyn och interna samverkan. Genom att kombinera kompetens från kommunens inspektörer och kroka arm med flera myndigheter kan vi genomföra gemensamma insatser som gör det möjligt att angripa illegala verksamheter från flera juridiska håll samtidigt, exempelvis genom att kontrollera olovliga containeruppställningar parallellt med avfallshanteringen. Denna metodiska kontroll är avgörande för att säkerställa att offentliga medel och miljösubventioner inte missbrukas av oseriösa aktörer.¹⁴

Att bekämpa avfallsbrottslighet är som att sanera ett dolt läckage i kommunens ekonomi; om vi inte tätar hålen genom aktiv tillsyn riskerar välfärdens gemensamma resurser att långsamt rinna bort till kriminella nätverk. Under år 2025 har totalt tre objekt inom avfallsverksamheter kontrollerats i kommunens myndighetsgemensamma insatser, vilket har resulterat i åtalsanmälningar för olika typer av miljöbrott i samtliga av dessa kontroller.

Bild 1: Bildelar med oljespill

Livsmedelsverksamheter

Kommunen ansvarar för kontroll av cirka 150 livsmedelsverksamheter som ser till att butiker, restauranger, caféer och andra verksamheter levererar säker mat till konsumenter. I samband med kontrollerna ser kommunen till att lokalens skick håller de standarder som krävs samt att renlighet, spårbarhet samt information som ges till konsumenten är korrekt. Svedala kommun

¹⁴ Naturvårdsverket (2025). *Illegal avfallshantering*. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/illegal-avfallshantering/> (hämtad 2026-02-25).

har regelbundna kontroller på sina registrerade objekt, men vid klagomål från allmänheten kan ytterligare kontroller utföras. Klagomålen har bland annat omfattat skadedjur, ohyra och smutsiga eller ohygieniska lokaler. Totalt har ett objekt inom branschen ingått i de myndighetsgemensamma kontrollerna, efter att kommunen tagit emot klagomål om rättor i verksamheten. Resultatet har varit att denna verksamhet har lagt ner till följd av att de ställda kraven från kommun och myndigheter inte kunde efterlevas.

Bild 2: Bristfällig hygienhantering i livsmedelsverksamhet

Närbutiker och tobaksbutiker

Närbutiker och tobaksbutiker omfattas av flera olika regelverk som ställer krav på både verksamhetens utformning och hur den bedrivs. Utöver plan- och bygglagens krav på byggnadens tekniska egenskaper och att lokaler används för avsett ändamål, ställs krav enligt livsmedelslagen (2006:804) och tillhörande EU-förordningar på att livsmedel hanteras på ett hygieniskt och säkert sätt. För tobaksförsäljning gäller även lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter, som bland annat reglerar försäljning, egenkontroll och skydd för minderåriga.

Vidare kan miljöbalken (1998:808) aktualiseras genom dess allmänna hänsynsregler, exempelvis avseende hygien, avfallshantering, ventilation och risk för olägenhet för människors hälsa. Även lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor samt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor kan vara tillämpliga, särskilt i lokaler med hög brandbelastning eller där stora mängder varor förvaras.

Utifrån denna samlade lagstiftning har Svedala kommun, genom tillsyn och myndighetsgemensamma kontroller, granskat totalt tre objekt inom närbutik- och tobaksbranschen. Kontrollerna har resulterat i en rad olika åtgärder, bland annat förelägganden

om brister i brandskydd, krav på förbättrad egenkontroll samt åtgärder kopplade till lokalernas användning och utformning.

Insatserna visar på vikten av samordnad tillsyn inom denna typ av verksamheter, där flera lagstiftningar ofta aktualiseras samtidigt. Genom gemensamma kontroller kan kommunen identifiera risker, säkerställa regelefterlevnad och vidta åtgärder som bidrar till trygga och säkra miljöer för både kunder och personal, samtidigt som förutsättningar skapas för seriös näringsverksamhet.

Olovliga boenden

Plan- och bygglagen ställer höga krav på ett byggnadsverks tekniska egenskapskrav. Det finns dels krav som alltid måste uppfyllas, vilket är krav på bärförmåga, stadga och beständighet. Dels finns det krav som ska tillämpas i skälighetsomfattning. Här talar man särskilt om säkerhet i händelse av brand, säkerhet vid användning, skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö med mera. Även miljöbalken ställer en del krav på hänsynsregler, bland annat åtgärder för att vidta åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka att en verksamhet medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Utifrån den lagstiftning som ställer krav på byggnaders egenskaper görs ofta bedömningar huruvida ett boende är lämpligt eller inte. Det kan röra sig om livsmedelsbutiker, industrifastigheter eller andra verksamheter som olovligt används som boenden eller som av andra anledningar inte anses uppfylla de tekniska egenskapskraven för att det ska anses vara tillräckligt säkert för människor att bo i. Svedala kommun har genom sin tillsyn och myndighetsgemensamma insatser kontrollerat och upptäckt två fall av olovliga eller olämpliga boenden. Det har de dels rört sig om boende i industrimiljö, dels boende utan brandavskiljande åtgärder mot pågående verksamhet. Båda av dessa olovliga eller olämpliga boenden har kort efter insatserna upphört, vilket är ett resultat av kommunens aktiva tillsynsarbete samt den samverkan som skett mellan berörda verksamheter och myndigheter. Genom tidiga insatser, gemensamma platsbesök och en samlad bedömning utifrån plan- och bygglagen, miljöbalken och annan relevant lagstiftning har kommunen kunnat agera skyndsamt för att undanröja risker för människors hälsa och säkerhet.

Dessa ärenden visar på vikten av ett strukturerat och samordnat tillsynsarbete, särskilt i situationer där byggnader används för andra ändamål än de är avsedda för. Olovliga eller olämpliga boenden innebär ofta betydande risker, exempelvis bristande brandskydd, otillräcklig ventilation eller exponering för störande eller farliga verksamheter. Genom att identifiera och åtgärda sådana förhållanden bidrar kommunen inte bara till att upprätthålla gällande lagstiftning, utan även till att förebygga allvarliga olyckor och social problematik kopplad till osäkra boendeförhållanden.

Reflektioner, utmaningar och fortsatt utveckling

Arbetet under 2025 visar tydligt att samordnad myndighetsgemensam tillsyn är ett av de mest effektiva verktygen för att synliggöra välfärdsbrottslighet som annars riskerar att förbli dold och fortsätta bedrivas utan upptäckt. Erfarenheterna från årets insatser, tillsammans med kunskap från nationella samverkansforum och SKR:s kommunala nätverk, bekräftar bilden av välfärdsbrottslighet som ett uttalat upptäcktsbrott. Omfattningen av den brottslighet som kan identifieras står i direkt relation till hur systematiskt, uthålligt och offensivt kommuner och myndigheter arbetar med tillsyn, kontroll och analys. Detta innebär samtidigt att de brott och oegentligheter som upptäcks sannolikt endast utgör en del av den faktiska problematiken, vilket pekar på ett betydande mörkertal.

I takt med att Svedala kommun under året har påbörjat ett mer förebyggande och uppsökande arbete har nya former av fusk, brister och oegentligheter kunnat identifieras. Detta är i sig ett tecken på en stärkt förmåga att upptäcka och agera, snarare än på en plötslig ökning av brottsligheten. Samtidigt ställer denna utveckling krav på både organisation och styrning, då ökade upptäckter behöver kunna hanteras rättssäkert, effektivt och med tillräckliga resurser för uppföljning och åtgärder.

En central utmaning som blivit allt tydligare under 2025 är att välfärdsbrottsligheten utvecklas i riktning mot ökad komplexitet. De aktörer som ägnar sig åt avancerad ekonomisk brottslighet anpassar sig snabbt till förändrade regelverk, kontroller och tillsynsformer. De rör sig ofta mellan olika kommuner och använder sig av komplexa bolagsstrukturer, målvakter och samarbetsupplägg som försvårar både upptäckt och ingripande. För kommunen och samverkande myndigheter innebär detta att traditionella tillsynsmetoder i många fall inte är tillräckliga på egen hand, utan behöver kombineras med analys, informationsdelning och samordnade åtgärder över organisatoriska och geografiska gränser.

Flera av de medverkande myndigheterna och kommunens egna inspektörer har under året också pekat på att lagstiftningen i vissa delar har svårt att hålla jämna steg med brottslighetens utveckling. Rättssäkra processer, långa handläggningstider och begränsade sanktionsmöjligheter kan i praktiken innebära att oseriösa aktörer ges ett tidsmässigt övertag, där verksamheter hinner anpassa sig, avvecklas eller flytta vidare innan beslut om förelägganden, viten eller andra ingripanden får full effekt. Samtidigt är det avgörande att arbetet bedrivs inom ramen för gällande lagstiftning och med respekt för rättssäkerhet och proportionalitet, vilket ytterligare understryker behovet av samverkan och ett strategiskt användande av tillgängliga verktyg.

Mot denna bakgrund blir behovet av fortsatt kompetensutveckling, stärkt intern kontroll och utvecklad analysförmåga tydligt. Myndighetsgemensamma lägesbilder och nationella rapporter visar att förmågan att se helheten kring aktörer, samband och mönster är avgörande för att effektivt kunna förebygga och motverka välfärdsbrottslighet. För Svedala kommun innebär detta att arbetet i allt högre grad behöver integreras i ordinarie styrning, uppföljning och riskanalys, snarare än att bedrivas som en avgränsad eller tillfällig insats.

Fast i paradoxen

Arbetet rymmer samtidigt en ingjuten paradox. Ökad närvaro, fler kontroller och en mer aktiv tillsyn kräver betydande resurser i form av tid, kompetens och personal. En ofta framförd lösning är att tillföra ytterligare resurser till kommunens arbete, men detta är inte alltid möjligt inom ramen för befintlig budget. Samtidigt binds betydande medel upp i felaktiga utbetalningar, oegentligheter och andra former av missbruk av välfärdssystemen – resurser som i ett längre perspektiv hade kunnat användas för att finansiera just de förstärkta kontroll- och uppföljningsfunktioner som behövs. Kommunen betalar alltså redan ett pris utan att få någon motverkande effekt som i själva verket hade krävts sett ur ett samhällsperspektiv. För att bryta denna paradox krävs därför långsiktighet, tydliga prioriteringar och i vissa fall initiala investeringar, där nyttan i form av minskade felaktiga utbetalningar och stärkt tillit till systemen realiserar först över tid.

Sammanfattningsvis visar erfarenheterna från 2025 att arbetet mot välfärdsbrottslighet är ett uthållighetsarbete som kräver kontinuerlig utveckling, samverkan och lärande. Genom att fortsätta stärka den myndighetsgemensamma samverkan, utveckla kommunens interna kontroll och analysförmåga samt integrera arbetet tydligare i den övergripande styrningen och det brottsförebyggande arbetet kan Svedala kommun successivt öka sin motståndskraft mot välfärdsbrottslighet. Detta är en långsiktig investering i både ekonomisk hållbarhet och i invånarnas förtroende för kommunen och välfärdssystemen.

Referenser

- Arbetsmiljöverket (2025). Så jobbar myndigheterna mot arbetslivskriminalitet. <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetslivskriminalitet/sa-jobbar-myndigheterna-mot-arbetslivskriminalitet/> (hämtad 2026-02-25).
- Avfall Sverige (2025). 4 av 5 återvinningscentraler har utsatts för brott. <https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyheter/4-av-5-atervinningscentraler-har-utsatts-for-brott/> (hämtad 2026-01-16).
- Brå (2025). Miljöbrott. <https://bra.se/amnen/miljobrott> (hämtad 2026-01-16).
- Ekonomistyrningsverket (2023). *Omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen*.
- Länsstyrelsen. *Brottsförebyggande arbete*. <https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/social-hallbarhet/brottsforebyggande-arbete.html> (hämtad 2026-02-25).
- Naturvårdsverket (2025). Avfallsbrott dränerar samhället på resurser och skadar miljön. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/miljobrott-i-samband-med-avfallshantering/> (hämtad 2026-01-16).
- Naturvårdsverket (2025). Illegal avfallshantering. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/illegal-avfallshantering/> (hämtad 2026-02-25).
- Polismyndigheten (2025). Miljöbrottslighet. <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/miljobrott-och-djurrelaterade-brott/miljobrott/> (hämtad 2026-01-16).
- Polismyndigheten et al. (2025). Myndighetsgemensam lägesbild, Organiserad brottslighet 2025.
- PWC. Föreningsbidrag – en checklista för kommuner och regioner. <https://www.pwc.se/sv/branscher/offentlig-sektor/foreningsbidrag.html> (hämtad 2026-01-16).
- Regeringskansliet (2024). *Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet*.
- Rostami, A., Mondani, H., Mellberg, J. & Roine, J. (2025). *Svarta siffror – en ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattning*. Stockholm: ESO.
- Sveriges kommuner och regioner (2026). *Kompassen*. <https://www.motvalfardsbrottslighet.se/> (hämtad 2026-02-25).

SVEDALA KOMMUN

Revisorerna

Till: Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden samt utbildningsnämnden för kännedom

2026-03-12

Uppföljning av 2019-2023 års granskningar

Azets har av Svedala kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp fyra fördjupade granskningar som genomfördes under 2019-2023. Syftet med granskningen har varit att följa upp huruvida tillfredställande åtgärder har vidtagits utifrån identifierade förbättringsområden/rekommendationer avseende följande granskningar:

- Avtalshantering och avtalstrohet (2023)
- Samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser (2021)
- Besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola (2019)
- Kultur- och fritidsverksamheten (2019).

Vår samlade bedömning avseende granskningen av avtalshantering och avtalstrohet är att granskade nämnder *i allt väsentligt* vidtagit åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Vår samlade bedömning avseende granskningen av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser är att granskade nämnder *endast delvis* vidtagit åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Vår samlade bedömning avseende granskningen av kultur- och fritidsverksamheten är att granskad nämnd *i allt väsentligt* vidtagit åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Vår samlade bedömning avseende granskningen av besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola är att granskad nämnd *endast delvis* har vidtagit åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Revisorernas iakttagelser och bedömningar framgår i bifogad rapport. Revisorerna översänder rapporten för kännedom.

För Svedala kommuns revisorer,

Kenneth Hovold

Ordförande

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: ROLAND KENNET HOVOLD

Datum: 2026-03-18 10:40

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

0479AF2277FCDD453DD41E3335EB76787EDF6F749E67269E966B5DD29630738B

Uppföljning av genomförda granskningar

Svedala kommun

12 mars 2026

Ingrid Nordin, verksamhetsrevisor

Fredric Gyllensten, certifierad kommunal revisor

Azets Revision och Rådgivning AB

Innehåll

- Inledning 3
- Uppföljande granskning av besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola 4
9
- Uppföljande granskning av kultur- och fritidsverksamheten 14
- Uppföljande granskning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser. 19
- Uppföljande granskning av avtalshantering och avtalstrohet

1. Inledning

Bakgrund och syfte

Azets Revision & Rådgivning har av Svedala kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp tidigare genomförda granskningar gällande:

- Granskning av besöks säkerhet och skalskydd på förskola och grundskola (2019)
- Granskning av kultur- och fritidsverksamheten (2019)
- Samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser (2021)
- Avtalshantering och avtalstrohet (2023)

Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2025. Granskningen syftar till att följa upp huruvida tillfredställande åtgärder har vidtagits utifrån identifierade förbättringsområden/rekommendationer. Uppföljningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Har tillräckliga åtgärder vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i revisionsrapporten?

Metod

De fyra för uppföljningen aktuella revisionsrapporterna med tillhörande följebrev och nämndernas svar på respektive granskning granskas.

Utifrån detta underlag kommer ansvariga tjänstepersoner att tillställas ett antal frågor rörande vilka åtgärder som nämnden/styrelsen vidtagit med anledning av tidigare granskning.

Frågor kommer även ställas gällande nuvarande status på eventuella förändringsarbeten som pågår/genomförts med anledning av rapportens rekommendationer.

Faktakontroll

Rapporten har faktakontrollerats av kontaktpersonerna för respektive granskning.

Granskning av besökssäkerhet och skalskydd på förskola och grundskola (2019)

Den ursprungliga granskningens syfte och sammanfattande bedömning

Syfte

Syftet med granskningen var att bedöma om överlämnandet av tillsynsansvaret mellan vårdnadshavare och personal genomförs på ett säkert sätt vid kommunens förskolor.

Granskningen har även syftat till att bedöma om för- och grundskolan har rutiner för att förhindra obehöriga att ta sig in på deras om område.

Sammanfattande bedömning

Förskola

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte var att överlämnandet av tillsynsansvaret genomfördes på ett säkert sätt vid kommunens förskolor.

Det gjordes bedömningen att flertalet förskolor hade rutiner för att förhindra obehöriga att ta sig in på området, dock fanns undantag när personal vid KPMG:s oanmälda besök noterade besöket utan att fråga om namn eller ärende.

Grundskola

Den sammanfattande bedömningen avseende grundskola var att fanns förbättringspotential för att stärka kontrollen av vilka personer som rör sig inom området.

Besökssäkerhet och skalskydd- Genomförd uppföljning

Rekommendationer från 2019	Utbildningsnämndens yttrande över granskningen, 2019-08-19	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Att utbildningsnämnden tillser att riktlinjer/rutiner upprättas, tillgängliggörs och efterlevs avseende bemötande vid besök i förskolans och grundskolans verksamhet.</p>	<p>Säkerhets- och skyddsfrågorna har tagits upp i förskolans och grundskolans ledningsgrupper. Rektorerna har fått i uppdrag att se över verksamheternas säkerhetsrutiner/-instruktioner och handlingsplaner. Uppföljning kommer under hösten 2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lokala rutiner för tillträde till enheten under verksamhetstid har tagits fram i en enhetlig mall för varje förskola och skola. Rektor ansvarar för att anpassa rutinerna utifrån enhetens specifika miljö och riskbedömning. Utbildning har sedan 2019 haft en gemensam rutin för obehöriga eller besökande som vistas på förskolans/skolans område. År 2026 har rutinen kompletterats med en mall för lokala rutiner för tillträde med utgångspunkt från skärpta skrivningar i skollagen. I rutinen tydliggörs vem som är behörig/icke behörig. Samtliga enheter har upprättat lokala rutiner. ➤ Gemensam information om de skärpta reglerna skickas ut till vårdnadshavare, föreningar och fastighetsägare inför terminsstarten i januari 2026. ➤ Samtlig personal och alla besökare på skolor och förskolor ska numera bära namnskylt eller MFA-kort synligt. Det finns även krav på tydlig skyltning som visar att obehöriga saknar tillträde till lokalerna.
<p>Att samtliga förskolor och grundskolor genomför en lokalt anpassad riskbedömning avseende besökssäkerhet och utifrån denna dokumenterar eventuella åtgärder som är lämpliga för den enskilda förskolan/skolan.</p>	<p>Enligt nämndens yttrande kommer Utbildning att arbeta med planeringen för tekniska säkerhetsåtgärder på byggnader och i verksamhetslokaler under hösten.</p> <p>Det gäller till exempel sådant som belysning, larm och kameraövervakning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utbildnings enheter har sedan lång tid tillbaka haft lokala planer för hot- och våldssituationer som uppdaterats läsårsvis. Utbildning har också en gemensam mall för krishanteringsplan. Sedan år 2026 har Utbildning tagit fram en gemensam mall för en beredskapsplan för allvarliga hot- och våldssituationer med utgångspunkt från nya krav i skollagen 6A samt Skolverkets rekommendationer. Planen ska inkludera all verksamhet på enheten. ➤ I planen ingår förebyggande arbetet med att identifiera riskmiljöer och säkra tillflyktsplatser, se över rutiner för att minimera antalet låsta dörrar och passager samt utbildningsplaner och årshjul för in- och utrymningsövningar.
<p>Att förskolorna och grundskolorna strävar efter att minimera antalet öppna passager och dörrar.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ En inventering har skett kring låsbarhet på enheterna för att möjliggöra att minska antalet öppna passager och dörrar. Utifrån denna har en behovssammanställning av åtgärder gjorts där arbetet är pågående. ➤ Detta är även integrerat i beredskapsplanens förebyggande del.

Besökssäkerhet och skalskydd- Genomförd uppföljning (forts.)

Rekommendationer från 2019	Utbildningsnämndens yttrande över granskningen, 2019-08-19	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Att utbildningsnämnden tillses att för- och grundskolorna ser över tillgången till "säkra" låsbara rum, samt att det finns en fastställd och känd rutin som personalen med lämpliga intervaller övar inrymning utifrån.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beredskapsplan inkluderar identifiering av säkra tillflyktsplatser och handlingsplan för inrymning. ➤ All personal inom förskola och grundskola genomgår PDV-utbildning (höst-25 och vår-26). Inkluderar teori och praktiska moment. PDV-utbildning har även genomförts 2021. ➤ Beredskapsplanen innehåller handlingsplaner för in- och utrymning.
<p>Att samtliga förskolor och grundskolor ser över möjliga alternativ till en lämplig inrymningssignal.</p>	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Handlingsplan för in- och utrymning ingår i beredskapsplanen. Vi har dock inte erhållit någon information om åtgärder kopplat till faktiskt inrymningssignal eller val av sådan. Enligt det svar vi har fått ställs inget krav på att alla enheter ska ha inrymningssignaler eftersom en rad faktorer behöver beaktas för att signalerna inte ska ha en negativ inverkan.
<p>Att utbildningsnämnden säkerställer efterlevnad av ovan nämnda handlingsplaner och rutiner genom intern kontroll.</p>	<p>Enligt nämnden finns det ett årshjul som gäller uppföljning av skadegörelse och kostnader.</p> <p>Nämnden yttrar sig inte över eventuella ändringar i rutinerna för intern kontroll.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utbildningsnämndens internkontrollplan för 2025 innehåller inte något kontrollmoment relaterat till nämnda handlingsplaner och rutiner. ➤ Utbildningsnämnden har meddelat att internkontrollplanen för 2026 innehåller flera kontrollmoment relaterat till handlingsplaner och rutiner (kontroll av hur många som har behörighet till lokaler, hur många enheter som har satt upp skyltar om förbud för obehöriga och kontroll av hur många som inte har läst rutinen för hanteringen av obehöriga i lokaler). Vi har inom ramen för granskningen inte tagit del av internkontrollplanen.

Samlad bedömning

Samlad bedömning av uppföljning

Sammanfattningsvis bedömer vi att det **i allt väsentligt** har vidtagits åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Vi konstaterar att det har vidtagits åtgärder i form av till exempel beredskapsplan, utbildning i pågående dödligt våld (PDV) och namnskyltar för förskole- och skolpersonal. Vi noterar att PDV-utbildning genomförts 2021, 2025 och 2026.

Arbete med minimering av antalet låsta dörrar och passager är pågående, men inte färdigställt.

Förvaltningen har gjort bedömningen att det inte ska finnas krav på att enheter ska ha inrymningssignaler.

Enligt svar från utbildningsnämnden har det införts flera kontrollmoment i internkontrollplanen för 2026 som relaterar till handlingsplaner och rutiner.

Uppföljande granskning av kultur- och fritidsverksamheten (2019)

Den ursprungliga granskningens syfte och sammanfattande bedömning

Syfte

Syftet med granskningen var att bedöma om kultur- och fritidsnämndens styrning och uppföljning av kultur- och fritidsverksamheten är ändamålsenlig.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte var att kultur- och fritidsnämnden, genom det arbete som bedrivits under 2019 avseende målstyrning och uppföljning, hade stärkt sin styrning och uppföljning.

Vad gällde styrning utöver målstyrningskedjan, bedömdes att nämnden inte fullt ut hade tillräckliga och aktuella styrdokument för sin verksamhet. Det bedömdes att det krävdes en översyn av de avtal som fanns tecknade mellan kommunen och i kommunen verksamma föreningar samt den hyressättning som olika föreningar har sina avtalet. Det bedömdes även att kommunen saknade uppdaterade underhållsplaner för de fastigheter som kommunen äger och som finns inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.

Uppföljning av kultur- och fritidsverksamheten

Rekommendationer från 2019	Kultur- och fritidsnämndens yttrande över granskningen, 2019-11-12	Iakttagelser från uppföljande granskning
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kultur- och fritidsnämnden bör tillse att en översyn av befintliga avtal mellan kommunen och föreningar verksamma i kommunen genomförs och att tydliga underlag/riktlinjer för hyressättning av kommunens lokaler utarbetas.	<p>Nämnden delar bilden av att det behövs en översyn av avtal mellan kommunen och föreningar, samt att riktlinjer för hyressättning av kommunens lokaler utarbetas.</p> <p>Enligt nämnden har det pågått arbete inom förvaltningen sedan hösten 2018, och man planerade att fatta beslut om riktlinjer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kommunfullmäktige beslutade i januari 2024 om reviderade hyresavgifter för kultur- och föreningslokaler gällande föreningar, privatpersoner och andra externa aktörer. Avgifterna justeras årligen. ➤ För de två företag som hyr lokaler genom kultur- och fritidsnämnden sker hyressättning genom förhandling. ➤ Teknisk nämnd har övertagit en del av ansvaret för fastigheterna. Det har även skett förändringar i beståndet där vissa fastigheter har tillkommit och andra har utgått. ➤ Inventering av samtliga hyresavtal har genomförts under 2025. Enligt kommunen finns en problematik i att befintliga avtal tecknats utifrån rådande situation vid respektive tillfälle, då det saknas jämförbarhet mellan de olika avtalen. Avrapportering kring hur arbetet fortlöper har skett till presidiet.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kultur- och fritidsnämnden bör tillse att underhållsplaner utarbetas för de lokaler som kommunen äger och som nämnden ansvarar för samt att ett systematiskt underhållsarbete utförs i enlighet med beslutade planer.	<p>Nämnden skriver att de sedan 2018 har äskat investeringsmedel för att ta fram underhållsplaner för de lokaler som Kultur och fritid underhåller och förvaltar.</p> <p>Enligt nämnden skulle arbetet vara klart i december 2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ En investeringsplan med tilläggande underhållsbehov beslutades av kultur- och fritidsnämnden 21 oktober 2020. ➤ 1 januari 2023 gick ansvaret för fastigheter och anläggningar över från kultur- och fritidsnämnden till tekniska nämnden. ➤ Kultur- och fritidsnämnden ansvarar nu för lokaler i hyrda fastigheter och gör årlig tillsyn och åtgärder i dessa.

Uppföljning av kultur- och fritidsverksamheten (forts.)

Rekommendationer från 2019	Kultur- och fritidsnämndens yttrande över granskningen, 2019-11-12	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Kultur- och fritidsnämnden bör besluta om riktlinjer avseende konsthantering.</p> <p>Nämnden bör också tillse att riktlinjerna kompletteras med dokumenterade rutiner för inköp, hantering och kontroll av den konst som kommunen äger och lånar.</p>	<p>Nämnden delar bilden av att riktlinjerna avseende konsthantering behöver kompletteras.</p> <p>Enligt nämnden skulle riktlinjer vara klara till våren 2020.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Konstpolicyn beslutades av kommunfullmäktige den 24 november 2021. ➤ Arbete med framtagande av rutiner pågår.
<p>Kultur- och fritidsnämnden bör besluta om principer/riktlinjer för hantering av kön till Kulturskolan.</p>	<p>Nämnden instämmer i att det behövs principer/riktlinjer för hantering av kön på kulturskolan.</p> <p>Nämnden planerade att anta riktlinjer i december 2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ I december 2019 fattades beslut i kultur- och fritidsnämnden om riktlinjer för hantering av kö till kulturskolan. ➤ I oktober 2020 beslutade kultur- och fritidsnämnden att upphäva riktlinjer för hantering av kö till kulturskolan för att i stället övergå till ett system för intresseanmälan.

Samlad bedömning

Samlad bedömning av uppföljning

Sammanfattningsvis bedömer vi att det **i allt väsentligt** vidtagits åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Vi konstaterar att flera åtgärder har genomförts med anledning av rekommendationerna, däribland hanteringen av kön till kulturskolan, inventeringen av hyresavtalet samt identifiering av underhållsbehov. Samtidigt noterar vi att kultur- och fritidsnämnden ännu inte tagit fram rutiner till fullmäktiges konstpolicy.

Uppföljande granskning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser (2021)

Den ursprungliga granskningens syfte och sammanfattande bedömning

Syfte

Syftet med den ursprungliga granskningen var att bedöma om det fanns en ändamålsenlig samverkan mellan Region Skåne och Skånes kommuner kring barn och unga med behov av samordnade insatser i enlighet med lagar och gemensamma regelverk.

Sammanfattande bedömning

Det gjordes bedömningen att ansvariga nämnder inom Svedala kommun **till viss del** följde gällande överenskommelser, riktlinjer och rutiner.

Det bedömdes att det saknades tillräcklig kännedom om huruvida de granskade nämnderna arbetade efter befintliga ramverk och samverkansöverenskommelser, vilket indikerade att det fanns behov utbildningsinsatser.

Det bedömdes också vara oroande att den lokala överenskommelsen avseende personer med psykisk funktionsnedsättning samt barn och ungdom som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa inte kunde användas ändamålsenligt.

Verksamheterna inom Svedala kommun bedömdes ha otillräcklig insyn i hur ramverk och samverkansöverenskommelser är sammansatta och vilka krav som ställs på kommunen respektive Region Skåne.

Samverkan kring barn och unga – genomförd uppföljning

Rekommendationer från 2021	Socialnämndens yttrande över granskningen, 2021-05-19	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Att socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att medarbetarna i respektive förvaltning erhåller kontinuerlig utbildning i överenskommelser, riktlinjer och rutiner.</p>	<p>Enligt nämnden genomfördes utbildning gällande SIP av Svedala och Region Skåne 2018. Utbildningen bör genomföras vart annat år.</p> <p>Samverkansrutin gällande SIP, obruten skolgång och avvikelshantering har reviderats. Rutinerna ska förankras. Regionen ska ta del av rutinerna för kännedom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utbildningsinsatser har genomförts, bl. a. SIP-utbildningar i november 2025. I konferensen "Kraften i tidig upptäckt" i maj 2025 deltog representanter från skola och socialtjänst. ➤ Enhetliga mallar för samtycke, kallelse och protokoll samt en barnanpassad broschyr har tagits fram och har gjorts kända.
<p>Att socialnämnden och utbildningsnämnden uppdrar åt respektive förvaltning att i lämpliga forum för samverkan med kommunala och regionala aktörer informera om respektive verksamhet.</p> <p>Detta i syfte att skapa ökad förståelse mellan samverkande aktörer för att möjliggöra lärande organisationer.</p>	<p>Kommunen och regionen behöver förtydliga roller och ansvar.</p> <p>Behov inom kommunen av att skapa kultur med tillitsbaserad samverkan och rimliga förväntningar.</p> <p>Kommer ta fram årshjul för utbildningar och dialogsamtal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kartläggning har genomförts som belyser sambandet mellan skolfrånvaro, NPF-utmaningar och behov av tidig samverkan mellan skola och socialtjänst (Projektet "Närvaro för livet"). Utifrån kartläggningen av närvaroprojektet pågår planering för bland annat skolsociala team för att stärka samarbetet mellan utbildning och socialtjänst kring elever med frånvaro. ➤ Personal från socialtjänsten och utbildning har i uppdrag att implementera rutiner som håller på att tas fram. ➤ Arbete med att uppdatera lokal samverkansöverenskommelse mellan Svedala, Trelleborg, Vellinge och Region Skåne och aktivitetsplanen för 2026–2028 pågår och väntas hanteras under våren 2026. ➤ Under VT 2026 kommer strukturer tas fram för gemensamt förebyggande arbete inom föräldrautbildningar och information om dessa genom hela barnets skolgång. ➤ Skola och socialtjänsten träffas kontinuerligt för att följa upp antalet anmälningar som görs till socialtjänsten utifrån SOL 14. Utbildningsnämndens internkontrollplan för 2025 innehåller en kontrollpunkt om att räkna antalet orosanmälningar som socialtjänsten tar emot. ➤ Pågående samtal i delregional samverkan mellan Svedala, Trelleborg och Vellinge. Även skola ska få lov att kalla till SIP-möte framöver. Beslut väntas VT 2026. ➤ En ny delregional rutin för avvikelshantering i samverkan har utvecklats. Brister kan nu kategoriseras (t.ex. kommunikation, individfokus) och följas systematiskt i verksamhetssystemen Prorenata och Lifecare.

Samverkan kring barn och unga – genomförd uppföljning (forts.)

Rekommendationer från 2021	Socialnämndens yttrande över granskningen, 2021-05-19	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Att socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att berörda förvaltningar skapar förutsättningar för att enskilt och gemensamt implementera arbetsätt och rutiner som leder till att samordnad individuell plan (SIP) upprättas, följs upp och avslutas för barn och unga med behov av samordnade insatser.</p>	<p>Svedala kommun och Region Skåne behöver förtydliga regelverk och riktlinjer för all personal. Detta för att skapa tydlighet om olika ansvarsområden.</p> <p>Chefer kommer även att tydliggöra betydelsen av SIP-möten och att de ska prioriteras.</p> <p>Kommunen och regionen behöver komma överens om vilka mallar som ska användas för att underlätta och tydliggöra vad gäller dokumentation och uppföljning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ En SIP-samordnare har anställts i augusti 2025. ➤ Utbildningsinsatser, bland annat digitala SIP-utbildningar i november 2025.
<p>Att socialnämnden och utbildningsnämnden fastställer och följer upp kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser i kommunens interna kontrollplan samt kommunicerar detta till berörda förvaltningar.</p>	<p>Respektive nämnd kommer att ge förslag kring kvalitativa mål och intern kontrollplan. Där det är möjligt sker detta gemensamt och i samarbete mellan verksamheterna i kommunen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ En intern avvikelshantering togs fram 2022 mellan utbildning och socialtjänsten. Detta för att förbättra och säkerställa kvalitén. ➤ Vi har inte fått någon information som indikerar att nämnderna fastställt några kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser. Utbildningsnämnden har informerat om att verksamheterna har ett gemensamt samarbete inom Samverkansform skola, socialtjänst, polis, fritid samt säkerhet och beredskap, och att det där finns gemensamma mål. Målen är att ungdomarna ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger: minskad brottslighet, minskat missbruk, ökad skolnärvaro, ökad måluppfyllelse, alternativa fritidsintressen.

Samlad bedömning

Samlad bedömning av uppföljning

Sammanfattningsvis bedömer vi att det **endast delvis** vidtagits åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Vi bedömer att åtgärder vidtagits gällande kontinuerlig utbildning i överenskommelser, riktlinjer och rutiner genom kompetenshöjande utbildningsinsatser och gemensamma konferenser där medarbetare från båda förvaltningarna deltagit. Det har även tagits fram enhetliga SIP-mallar som gjorts kända i organisationen.

Vi noterar att det har genomförts en kartläggning om sambandet mellan skolfrånvaro, NPF-utmaningar och behov av tidig samverkan mellan skola och socialtjänst, men att varken rutiner eller strukturer är framtagna eller implementerade.

Det pågår ett arbete mellan utbildning och socialtjänst närvaroprojekt för att stärka samarbetet för elever med frånvaro från skolan. Elevhälsa och socialtjänst genomför regelbundet gemensamma möten för att följa upp orosanmälningar. Utbildningsnämndens internkontrollplan för 2025 innehåller en kontrollpunkt om att räkna antalet orosanmälningar som socialtjänsten tar emot.

Rekommendationen om att stärka samverkan mellan kommunala och regionala aktörer har adresserats genom delregional samverkan, gemensamma forum och utveckling av rutiner för avvikelshantering.

Vi har inte fått någon information som indikerar att nämnderna har fastställt kvalitativa mål avseende samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser. Vi noterar att det finns gemensamma kvalitativa mål inom samverkansform skola, socialtjänst, polis, fritid samt säkerhet och beredskap men konstaterar att dessa är mål på verksamhetsnivå och inte nämndspecifika. Vi konstaterar även att dessa mål inte är kopplade till nämndernas interna kontrollplanen. Internkontrollplanen för socialnämnden (2025) innehåller en kontrollpunkt som gäller kvalitet i SIP. Internkontrollplanen för utbildningsnämnden (2025) innehåller en kontrollpunkt som med bäring på barn och unga, men inte specifikt kopplat mot behovet av samordnade insatser.

Uppföljande granskning av avtalshantering och avtalstrohet (2023)

Den ursprungliga granskningens syfte och sammanfattande bedömning

Syfte

Syftet med den ursprungliga granskningen var att bedöma om kommunstyrelsens och granskade nämndens inköpsrutiner och kontroll av avtalshantering genomförs i enlighet med gällande lagkrav och interna styrdokument.

Sammanfattande bedömning

Det gjordes bedömningen att kommunstyrelsen och granskade nämnders inköpsrutiner och kontroll av avtalshantering inte, i tillräcklig utsträckning, genomfördes i enlighet med gällande lagkrav och interna styrdokument.

Granskningen visade brister i avtalshantering, underhåll av avtalsregister, dokumentation vid upphandlingar samt avsaknad av systematiska kontroller och gemensamma rutiner, särskilt kring ramavtalstrohet.

Även om policys och riktlinjer är ändamålsenliga varierar kunskap och tillämpning mellan förvaltningarna, och kommunen bedöms behöva stärka den interna kontrollen för att minska risker och säkerställa en mer effektiv och korrekt inköps- och avtalsprocess.

Avtalshantering och avtalstrohet – genomförd uppföljning

Rekommendationer från 2023	Kommunstyrelsens yttrande över granskningen, 2023-10-02	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Kommunstyrelsen rekommenderades att besluta om riktlinjer för direktupphandling i enlighet med LOU 19 a kap. 15 §.</p>	<p>Enligt kommunstyrelsen finns inom kommunen finns en riktlinje för inköp av varor och tjänster som delvis täcker området direktupphandling. Vad som gäller för direktupphandling framgår även av Inköps- och upphandlingspolicy. Kommunstyrelsen avser dock att följa revisionens rekommendation och besluta om riktlinjer för direktupphandling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kommunfullmäktige beslutade i november 2023 att godkänna reviderad inköps- och upphandlingspolicy. Där nämns direktupphandling och det anges att sådan ska dokumenteras. ➤ Tydligare riktlinjer för direktupphandling håller på att tas fram. Riktlinjerna planeras att tas upp för beslut under våren 2026.
<p>Kommunstyrelsen rekommenderades att tillse att kommungemensamma rutiner för registrering, bevakning och hantering av avtal upprättas, både för att säkerställa att leverantörer är säkert och korrekt identifierade men också för att säkerställa att avtal sägs upp i god tid för att kunna genomföra förnyade upphandlingar.</p>	<p>Enligt kommunstyrelsen är varje nämnd en egen myndighet med egen informationshanteringsplan. Möjlighet till avtalsbevakning finns och registratorerna är informerade.</p> <p>Kommunstyrelsen delar inte till fullo revisionens bedömning, men kommer säkerställa att varje nämnds registrator har rätt kunskaper.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kommunstyrelsen har reviderat sin informationshanteringsplan. Kommunledningskontoret har även aktualiserat och reviderat rutiner för registrering av upphandlingsunderlag. Kommunledningskontoret har tillsett att varje nämnds registrator har kunskap om vad som gäller samt bistått i arbetet med en översyn av nämndernas informationshanteringsplaner. Utbildningsnämnden har uppdaterat sin informationshanteringsplan. ➤ Teknisk nämnd och Bygg- och miljönämnden dokumenterar handlingar i högre grad än tidigare i ärendehanteringssystemet. ➤ En ny rutin gällande diarieföring av upphandling och avtal håller på att tas fram av kommunledningskontoret, vars innehåll ska gälla för alla nämnder. ➤ Nämnderna har under hösten 2025 tagit fram upphandlingsplaner som ska sammanställas till en kommungemensam plan. Syftet är att ge överblick över avtal och slutdatum, underlätta upphandlingsplanering, öka transparensen mot näringslivet och möjliggöra samordnade upphandlingar inom kommunen eller med samverkanskommuner. I processen har alla verksamhetsområden gått igenom sina befintliga avtal, vilka nu ingår i respektive nämnds upphandlingsplan.

Avtalshantering och avtalstrohet – genomförd uppföljning (forts)

Rekommendationer från 2023,	Kommunstyrelsens yttrande över granskningen, 2023-10-02	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Kommunstyrelsen rekommenderades att löpande följa och kontrollera kommunens samlade ramavtalstrohet.</p>	<p>I sitt yttrande instämmer kommunstyrelsen i att det finns förbättringspotential på detta område.</p> <p>Kommunstyrelsen bedömer att avtalsuppföljningen och avtalstroheten kommer att underlättas i samband med införande av e-handel i kommunen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Under 2025 implementerades ett e-handelssystem i kommunen som började användas i januari 2026. Ett e-handelssystem garanterar enligt förvaltningen avtalstrohet i de inköp som görs i systemet. ➤ I den interna kontrollplanen för kommunstyrelsen 2024 genomfördes en kontroll inom samtliga nämnder av kommunens avtalstrohet. Kontrollen visade att samtliga nämnder uppvisade brister i avtalstroheten. ➤ Kommunledningskontoret tog därför under våren 2025 fram en handlingsplan som bland annat innebär att samtliga kommunala chefer årligen erbjuds utbildning inom upphandling och inköp. ➤ I handlingsplanen ingick även att ta fram en process för framtagande av koncerngemensam upphandlingsplan vilket har gjorts. ➤ E-handelssystemet kommer successivt utökas i och med att allt fler upphandlade avtal införs i systemet, vilket enligt förvaltningens bedömning kommer medföra att fler inköp görs enligt avtal.

Avtalshantering och avtalstrohet – genomförd uppföljning (forts.)

Rekommendationer från 2023	Kommunstyrelsens yttrande över granskningen, 2023-10-02	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder rekommenderades att tillse att handlingar hänförliga kommunens upphandlingar, särskilt vad gäller signerade öppningsprotokoll, dokumenteras.</p>	<p>Enligt kommunstyrelsen finns ett gemensamt dokument som anger hur man ska registrera handlingar som kan hänföras till en upphandling. Detta dokument ska återaktualiseras så att det blir känt för kommunens registratorer samt representanterna i upphandlingsrådet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Enligt svar från kommunen har kommunledningskontoret återaktualiserat och reviderat rutinen för hur upphandlingsunderlag ska registreras. Rutinen har gjorts känd för alla registratorer samt representanterna i upphandlingsrådet. ➤ Utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden har uppdaterat sin informationshanteringsplan. Vid chefsmöten och mejl har man informerat om direktupphandling och vilka underlag som ska införskaffas. ➤ Teknisk nämnden och bygg- och miljönämnden har på ledningsgruppsnivå gått igenom revisionens rapport. Handlingar dokumenteras i högre grad än tidigare i ärendehanteringssystemet. ➤ För närvarande pågår en revidering av informationshanteringsplanen där avsikten att nämnden ska följa kommunstyrelsens informationshanteringsplan för upphandlingar. ➤ Vård och omsorg (socialnämnden) har tagit del av framtagna rutiner och registrerar upphandlingsunderlag enligt dessa.

Avtalshantering och avtalstrohet– genomförd uppföljning (forts.)

Rekommendationer från 2023	Kommunstyrelsens yttrande över granskningen, 2023-10-02	Iakttagelser från uppföljande granskning
<p>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder rekommenderades att tillse att rapport för direktupphandling används vid samtliga av kommunens direktupphandlingar.</p>	<p>Kommunstyrelsen skriver att de instämmer i revisionens bedömning och att de kommer tillse att <i>Rapport för direktupphandling</i> blir känd och använd i organisationen.</p>	<p>Kommunledningskontoret har tillsett att Rapport för direktupphandling blivit känd och använd i organisationen genom information till chefer och utbildning för chefer.</p> <p>Socialnämnden har informerat berörd personal om Rapport för direktupphandling.</p> <p>Utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden har informerat om direktupphandling via mejl och chefsmöte.</p> <p>Det pågår arbete med att ta fram tydligare riktlinjer för direktupphandling.</p>
<p>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder, förutom tekniska nämnden, rekommenderades att tillse att rutinen Avtal och uppföljning efterlevs vad gäller dokumentation av uppföljning av upphandling så att erfarenheter kan tas till vara inför kommande upphandlingar.</p>	<p>Kommunstyrelsen redogör för hur uppföljning sker och att erfarenheter tas till vara, även om man inte delar revisionens bild av bristande uppföljning. Nämnden anger att arbetssätten ändå ska ses över.</p>	<p>Kommunen ansluter sig i hög omfattning till ramavtal som upphandlats av inköpscentraler.</p> <p>Kommunledningskontoret har sett över arbetssätten kring uppföljning av upphandlingar som görs inom kommunstyrelsens verksamheter och avser att följa upp större upphandlingar i speciella protokoll.</p> <p>Vård och omsorg (socialnämnden) har inte vidtagit någon åtgärd avseende dokumentation av uppföljning av upphandling, men avser att börja dokumentera uppföljningar av upphandlingar.</p> <p>Bygg- och miljönämnden gjorde under 2025 en större upphandling omfattande av inskanning av bygglovsarkivet i samarbete med kommunens upphandlingsstrateg. Utvärdering av upphandlingen är planerad att genomföras under 2026.</p> <p>Vi har inte erhållit någon information som bekräftar att utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden vidtagit åtgärder avseende dokumentation av upphandlingsuppföljningar.</p>

Samlad bedömning

Samlad bedömning av uppföljning

Sammanfattningsvis bedömer vi att det **i allt väsentligt** vidtagits åtgärder avseende de rekommendationer som framförts i tidigare granskning.

Svedala kommun har genomfört flera åtgärder som ligger i linje med rekommendationerna från 2023, däribland antagit riktlinje för direktupphandling genom fullmäktiges policy. Kommunen har även reviderat styrdokument, sett över informationshantering, tagit fram upphandlingsplaner, infört ett e-handelssystem som ska stärka avtalstroheten samt återaktualiserat rutin för dokumentation av upphandlingshandlingar.

Vi noterar att kommungemensamma rutiner för avtalshantering och dokumentation är under framtagande, men ännu inte färdigställd.

Kommunstyrelsen och nämnderna bedöms ännu inte fullt ut ha etablerat en systematisk uppföljning av ramavtalstrohet eller säkerställt efterlevnad av rutinen "Avtal och uppföljning". Vi noterar att kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden och socialnämnden inte vidtagit några åtgärder avseende dokumentation av upphandlingsuppföljning.

